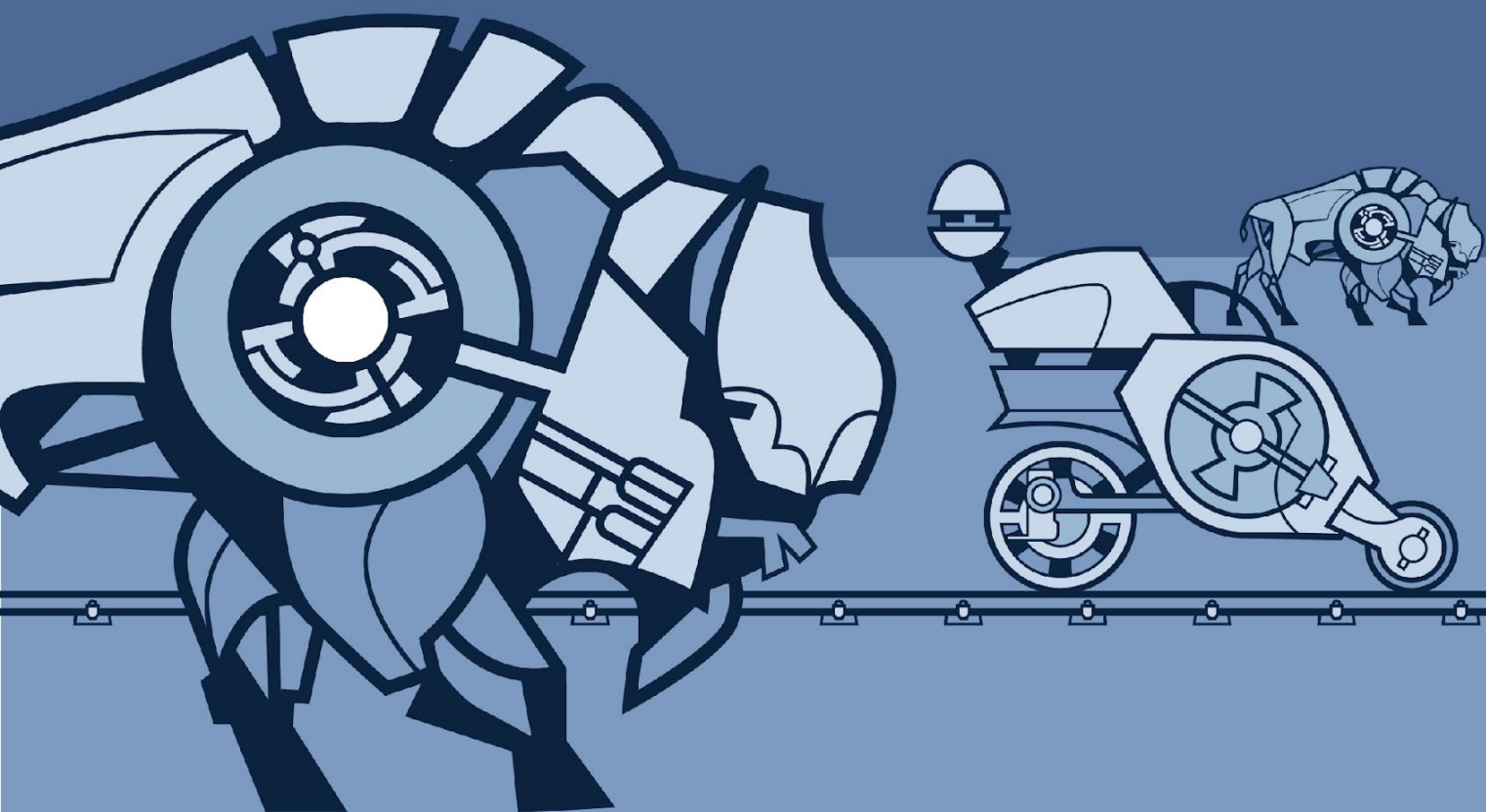

Konsolideeritud majandusaasta aruanne
31.12.2021 lõppenud majandusaasta kohta

AS OPERAIL

Kontaktandmed:

Juriidiline aadress:	Metalli 3, 10615 Tallinn, Eesti Vabariik
Äriregistri kood:	11575850
Majandusaasta algus:	01.01.2021
Majandusaasta lõpp:	31.12.2021
Telefon:	+372 615 7600
E-post:	info@operail.com
Kodulehekülg:	www.operail.com
Audiitor:	AS PricewaterhouseCoopers
Tegevusala:	raudteetranspordi korraldamine

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne	12
Konsolideeritud raamatupidamise aastaruanne	15
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	15
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	16
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	17
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	18
Konsolideeritud raamatupidamise aastaruande lisad	19
Lisa 1 Raamatupidamise arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Finantsriskide juhtimine	30
Lisa 3 Materiaalne, immateriaalne põhivara, kasutusõiguse varad	37
Lisa 4 Varud	39
Lisa 5 Nõuded ja ettemaksed	40
Lisa 6 Omakapital	40
Lisa 7 Võla- ja rendikohustised	41
Lisa 8 Eraldised	42
Lisa 9 Võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustised	42
Lisa 10 Tulu kliendilepingutest ja muud äritulud	43
Lisa 11 Ärikulud	44
Lisa 12 Tööjõukulud	44
Lisa 13 Finantstulud ja -kulud	45
Lisa 14 Tulumaks	45
Lisa 15 Rendilepingud	46
Lisa 16 Tingimuslikud kohustused	47
Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega	48
Lisa 18 Lisainformatsioon emaettevõtja kohta	49
Lisa 19 Tütarettevõtted	53
Lisa 20 Sündmused pärast bilansipäeva	53
Kahjumi katmise ettepanek	55
Juhatuse liikmete allkirjad	56
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	57

Tegevusaruanne

Kontserni tutvustus

AS Operail koos tütarettevõtetega (edaspidi Kontsern) on Eesti vanim ja suurim raudtee-ettevõtte, mille kogemus ulatub 150 aasta taha. Kontserni ettevõtted tegutsevad kolmel ärisuunal:

- Kaubavedu Eestis ja Soomes
- Vagunite ja vedurite rent 1520mm raudteel
- Veeremi hooldus, remont ja moderniseerimine

AS Operail ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik. Ettevõtte kuulub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse.

Kontsern juhindub oma tegevuses jätkusuutliku ja vastutustundliku tegevuse põhimõtetest. Me usume puhtamasse ja ohutumasse tulevikku ja teame, et saame seda ise oma tegevusega mõjutada. Soovime olla vastutustundlik ja eelistatav partner raudteel, pakkuda keskkonnasõbralikke, kuluefektiivseid ja ohutuid logistika ning veeremiga seotud teenuseid. Mahu- ja ohtlike kaupade raudteevedajana saab kontserni käsitleda kõrgendatud ohuallikana keskkonnale. Kontsern jälgib kõiki seatud eeskirju ja reegleid ning teeb ennetavaid tegevusi, et minimaliseerida sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale kaasnevaid riske.

2021. aastal teostati Operail kontsernis ümberkorraldusi (kirjeldatud aruandeperioodi sündmuste all), mille tulemusel on kõik Operaili ärisuunad eraldi juriidiliste kehade all:

- AS Operail tegeleb kaubavedudega Eestis
- Operail Finland Oy tegeleb kaubavedudega Soomes
- AS Operail Leasing ning Operail Leasing Finland Oy tegelevad veeremi rendiga
- Operail Repairs OÜ tegeleb veeremi hoolduse, remondi ja moderniseerimisega

AS Operail omab läbi Operail Holding OÜ 100% kõikidest tütarettevõtetest. Allpool joonisel on esitletud kontserni struktuur 31.12.2021 seisuga.

Olulisemad finantsnäitajad

Aasta	2019	2020	2021
Äritulud	75 407	65 118	72 977
EBITDA	17 033	14 841	17 165
Puhaskasum	9 628	2 658	-5 008
Puhaskasum ilma allahindlusteta	9 951	2 760	3 960
EBITDA marginaal	23%	23%	24%
Puhaskasumi marginaal	13%	4%	-7%
Omakapitali tootlus	17%	4%	-7%
Omakapitali määr	42%	44%	39%
Netovõlg	72 773	76 170	77 138
Netovõlg/EBITDA	4,3	5,1	4,5
Laenuteeninduse kattekordaja (v.a kontsernisisesed kohustised)	4,0	2,5	2,4

Valemid:

$$EBITDA = \text{Ärikasum} + \text{Põhivara kulum ja väärtuse langus}$$

$$\text{Puhaskasum ilma allahindlusteta} = \text{Puhaskasum} + \text{Põhivara allahindlused}^1$$

$$EBITDA \text{ marginaal} = EBITDA / \text{Äritulud}$$

$$\text{Puhaskasumi marginaal} = \text{Puhaskasum} / \text{Äritulud}$$

$$\text{Omakapitali tootlus} = \text{Puhaskasum} / \text{Aruande perioodi keskmine omakapital kokku}$$

$$\text{Omakapitali määr} = \text{Omakapital aruandeperioodi lõpus} / \text{Varad aruandeperioodi lõpus}$$

$$\text{Netovõlg} = \text{kontsernivälised rendi- ja võlakohustised kokku aruandeperioodi lõpus} - \text{raha aruandeperioodi lõpus}$$

$$\text{Laenuteeninduse kattekordaja} = EBITDA / (\text{kontsernivälised intressikulud} + \text{kontserniväliste rentide põhiosamaksed})$$

¹ 31.12.2021 seisuga hinnati alla põhivara 8 968 tuhande euro väärtuses (2020: 102 tuhat eurot). Täpsem info allahindluste osas on avaldatud raamatupidamise aruande lisas 3.

Ülevaade aruandeperioodil toimunud

Kaubavedu

Veomahud Baltimaades ja Soomes (mlnt)

Allikad: Eesti Raudtee, Läti Raudtee, Leedu Raudtee, Statistics Finland

Märkused: 2021.a Läti Raudtee kaubamaht sisaldab üksnes SJSC "Latvijas dzelzceļš" poolt Läti raudteel veetud mahtu.

Eesti avalikul raudteel tervikuna kujunes 2021. aasta veomahuks 12,8 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga +10,6%). Olulisemad kaubagrupid olid väetised 6,0 miljonit tonni (-6% võrreldes 2020. aastaga), nafta ja naftatooted 2,8 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga +57%), keemiakaubad 1,4 miljonit tonni (2020: +0%) ning põlevkivi 0,7 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga +160%).

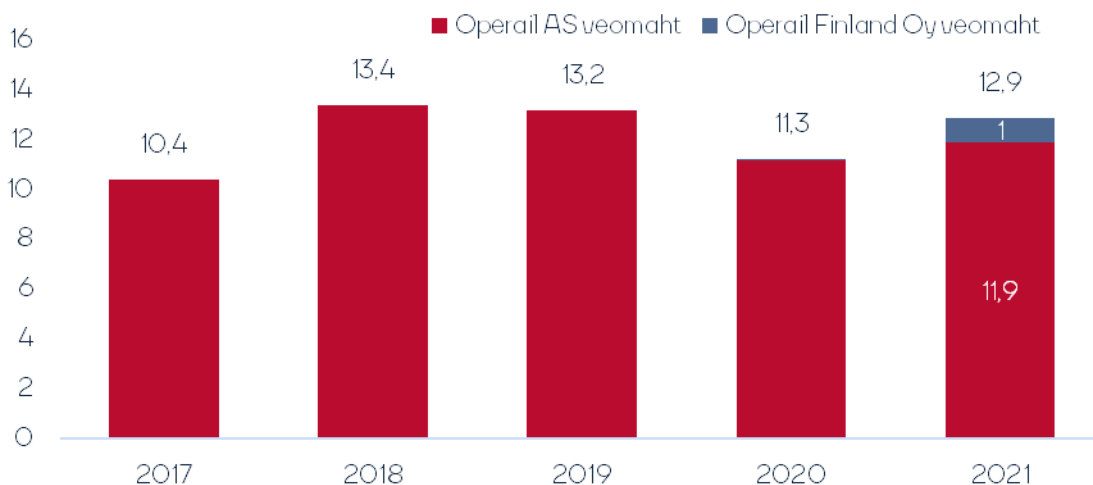
Läti raudtee veomahuks kujunes 2021. aastal 20,2 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga -16%). Olulisemad kaubagrupid olid nafta ja naftatooted 6,1 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga: -5%), kivisüsi 2,2 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga: -48%), toiduained ja loomasöödad 2,3 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga -3%).

Leedu raudtee veomahuks kujunes 2021. aastal 51,1 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga -4%). Olulisemad kaubagrupid olid väetised 17,0 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga -2%), nafta ja naftatooted 9,3 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga -17%), ehituskaubad 7,8 miljonit tonni (2020: +0%). Soome raudtee veomahuks kujunes 2021. aastal 40,2 miljonit tonni, mida oli 5% rohkem kui 2020. aastal.

Operail kontserni kaubaveo maht Eestis ja Soomes kokku 2021. aastal oli 12,9 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga +15%). AS-i Eesti Raudtee taristul veetud kogumahust oli Operaili osa 93,4%. AS Operail Eesti parki kuulub 31.12.2021 seisuga 80 vedurit ning ligi 700 vagunit.

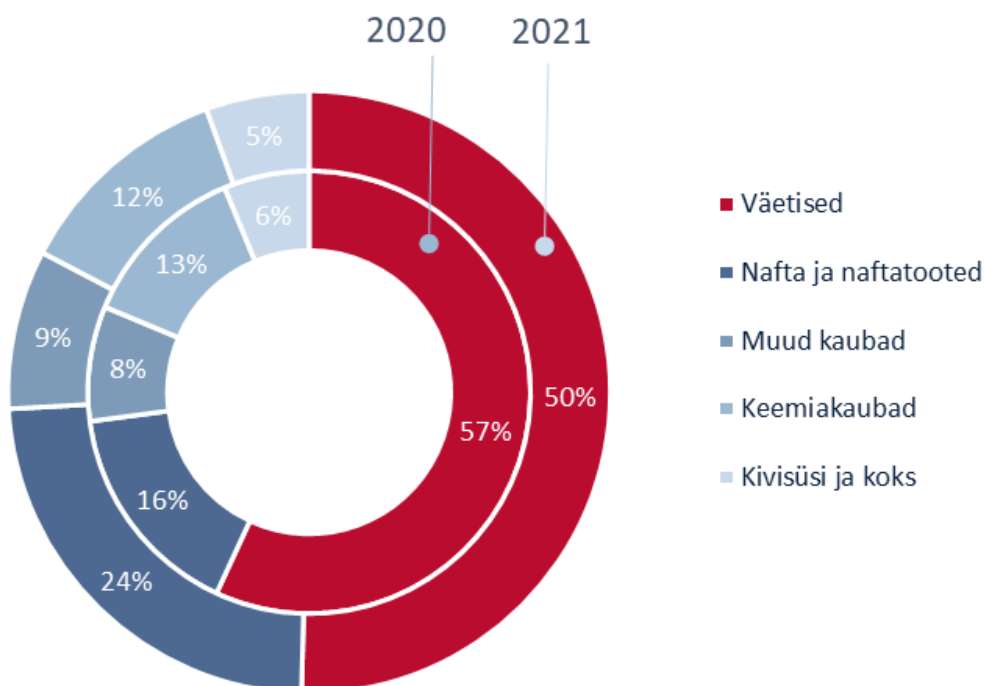
Operail kontserni töötajate arv oli 31.12.2021 seisuga 588 (2020: 578).

Operail kontserni veomaht (mln t)

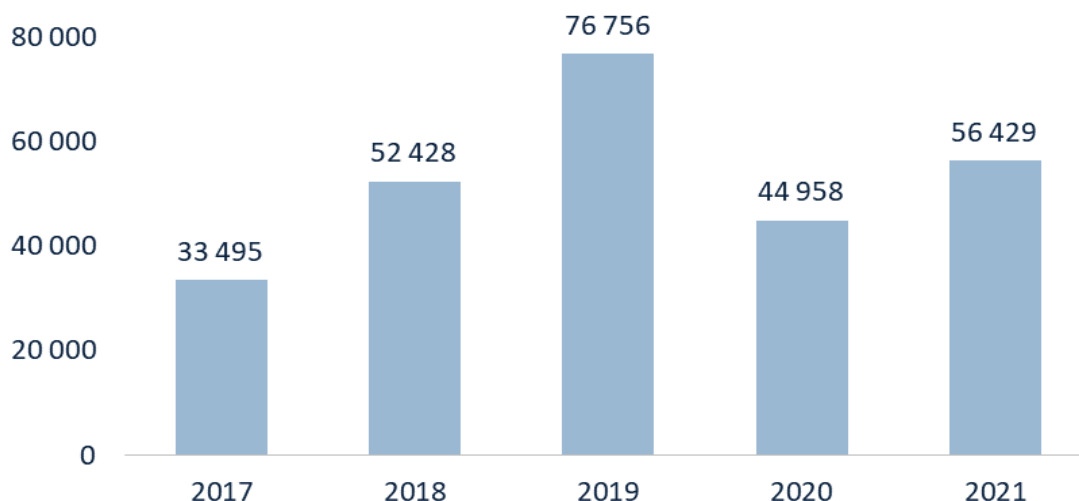
Operaili veomahu kasv Eestis oli seotud Valgevene naftatoodete transiidi suurema mahuga. Suurima veomahuga kaubagrupiks oli sarnaselt eelmise aastaga väetised 6,0 miljoni tonniga (võrreldes 2020. aastaga -6%). Väetiste puhul on tegemist Venemaa ekspordiga, mida käideldakse nii vedel- kui puistekaubana Sillamäe ja Muuga sadamate kaudu. Veomahult teiseks kaubagrupiks oli nafta ja naftatooted veomahuga 2,8 miljonit tonni (võrreldes 2020. aastaga +57%). Kasv oli seotud Valgevene naftatoodete transiidi suurema mahuga (võrreldes 2020. aastaga +1,2 miljonit tonni). Kaubamahult kolmandal positsioonil olid keemiakaubad, mille veomaht 1,4 miljonit tonni jäi võrreldes 2020. aastaga samale tasemele.

Operaili veetud kaupade jaotus 2020/2021

Konteinerkaupade veomaht kasvas 2021. aastal 56 429 TEU-ni (võrreldes 2020. aastaga +26%). Mahud kasvasid Muuga – Vorotõnsk konteinerrongil, väetiste transiidil Vaivara kaudu ja Eesti-sisestel multimodaalsetel vedudel. Võrdluseks teiste Baltikumi riikidega kasvas Läti raudteel konteinerite veomaht 2021. aastal 74 528 TEU-ni (võrreldes 2020. aastaga +14%) ning Leedu raudteel 255 416 TEU-ni (võrreldes 2020. aastaga +70%).

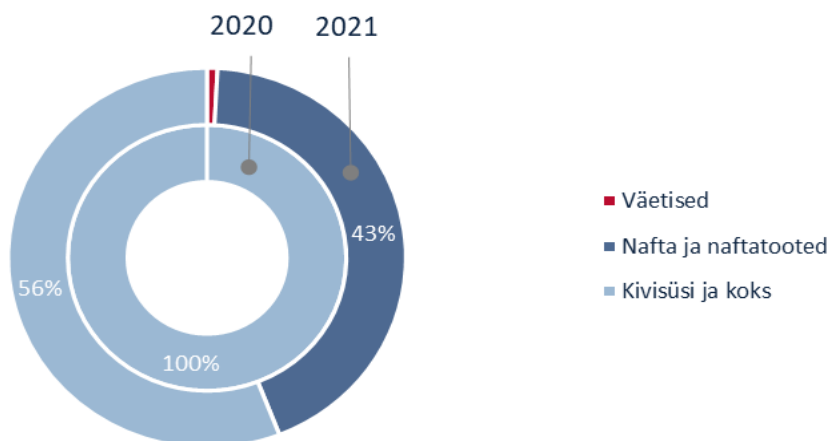
Konteinerite vedu (TEU)

Riigiti teostati Eestis kõige rohkem vedusid Venemaa suunal: kokku 8,0 miljonit tonni (võrreldes, 2020. aastaga -4%). Veomaht Valgevenega oli 1,9 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga +160%), Leeduga 0,6 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga -18%), Lätiga 0,3 miljonit tonni (võrreldes 2020.aastaga +60%), Ukrainaga 90 tuhat tonni (võrreldes 2020.aastaga -2%), Kasahstaniga 83 tuhat tonni (võrreldes 2020.aastaga -2%), Usbekistaniga 22 tuhat tonni (võrreldes 2020.aastaga -39%). Kogu veomahust oli transiidi osakaal 80% (9,5 miljonit tonni), kasvades aastaga 2 protsendipunkti võrra.

Operail Finland alustas kaubavedudega 2020. aasta novembris, 2021. aasta on opereerimise esimene täisaasta, mille jooksul ettevõtte vedas sütt, koksi ning erinevaid naftatooteid. Aasta alguses saadi kätte ka viimased vedurid (kokku vedureid 9 tk). Töötajate arv kasvas 2021. aastal 28 inimese võrra ning jõudis 38 inimeseni.

Operail Finland veetud kaupade jaotus 2020/2021

Veeremi rent

2021. aasta lõpus oli Operail Leasing AS-is kokku ligi 2 500 vagunit (2020. aastal üle tuhande vaguni) ja kolm vedurit (2020. aastal 0 vedurit) ning Operail Leasing Finland Oy-s sama palju vaguneid kui eelmise aasta lõpus (ligi 200 vagunit). Operail Leasing AS-i vagunite ja vedurite arv kasvas valdavalt kontsernisisesest restruktureerimise tulemusena. Seoses COVID-19 lainetega pikendati osaliselt klientide rendihinna soodustusi. 2021. aasta lõpus oli rendilepingutega hõivatud 94% vagunitest (2020. aastal 92%). 2021. aastal aktiveerunud kaubavahetusest võrreldes eelmise aastaga kasvas Operaili ühispargi vagunitest tulenev tulu 5% võrra 1 356 tuhandele eurole. Remondi ja hoolduskulud vähenesid 3 130 tuhandele eurole (-6% võrreldes 2020. aastaga).

Remont

Operail kontserni depood Muugal ja Tapal teenindavad peamiselt Operail kontserni kuuluvaid ettevõtteid. Hooldatakse Eesti vedureid ning tõste- ja kapitaalremontidega pikendatakse olemasolevate vedurite kasutusiga. 2021. aasta teises pooles alustas Operail Repairs OÜ Soome vedurite hoolduste ja remontidega. Tapal moderniseeritakse veel lisaks C-30M vedureid ning 2021. aastal moderniseeriti C36 veduri baasil esimene LNG vedur Eestis. Kuna taolist vedurit ei ole varem Eestis sertifitseeritud, siis seoses vastavate riiklike tehniliste kontrollide ja vastavate dokumentatsioonide koostamisega lükkus veduri kasutusse võtmine 2022. aastasse.

Kontsernisisesed restruktureerimised

Aruandeperioodil teostati Operail kontsernis ümberkorraldusi, mille eesmärgiks oli kontserni ärisuunad juriidiliselt eraldada:

1. AS Operail asutas 21.05.2021 Operail Repairs OÜ, mis osutab veeremi hoolduse, remondi ja moderniseerimise teenuseid nii kontsernisisesetele kui ka välistele osapooltele.
2. AS Operail asutas 20.05.2021 Operail Holding OÜ osakapitaliga 2500 eurot ja teostas ettevõttesse täiendavaid sissemakseid. Operail Holding OÜ on 100% ulatuses AS Operail omandis. Mitterahalise sissemakse olulisema osa moodustasid 100%-lised osalused tütarettevõtetes Operail Leasing AS, Operail Leasing Finland Oy, Operail Finland Oy ning Operail Repairs OÜ. Lisaks osalustele kuulusid sissemaksete hulka erinevad AS Operail nõuded tütarettevõtete vastu (omanikulaenuid koos intressidega ja muud tasumata arved).
3. AS Operail teostas sissemakse AS-i Operail Leasing, mille olulisemaks osaks olid vagunid ja vedurid ning nendega seotud laenukohustused.

Investeeringud

2021. aastal investeeris kontsern kokku 13 687 tuhat eurot (2020: 25 602 tuhat eurot). Peamised investeeringud olid vedurite soetamine Soome ja Eesti kaubaveo tarbeks ja vagunite soetamine. 2022. aastal planeeritakse teha üksnes vajalikke investeeringud eelkõige vedurite moderniseerimisse, kapitaalremontidesse ja seadmetesse, mis tagavad ettevõtte äritegevuse jätkusuutlikkuse.

Dividendid

Dividendide väljamaksmise otsustab Kontserni üldkoosolek majandus- ja kommunikatsiooniministri isikus. Dividendide väljamaksmisel arvestatakse ettevõtte investeerimisvajadusi ja finantstulemusi ning eeldatakse optimaalse kapitalistruktuuri säilitamist. Ettevõtte maksis majandusaastal dividende 2 205 tuhat eurot (2020. aastal 9 500 tuhat eurot).

Ühiskondlik vastutus

Operaili suurimaks vastutuseks ühiskonnas on viia kaubad õigeks ajaks ja tervelt kohale, ilma inimeste tervist ja keskkonda kahjustamata. Ka 2021. aastal liikusime jõudsalt jätkusuutlikuma raudteelogistika suunas.

Raudteetransport on üks kõige jätkusuutlikum täna teadaolev transpordiliik, mis võrreldes maanteetranspordiga kulutab kuni 4 korda vähem kütust ja emiteerib kuni 75% vähem CO₂-te. Maanteevedude asendamine raudteevedudega aitab lisaks looduse säästmisele kaasa ka liiklusohutuse suurendamisele, sest veoautode maanteelt ära toomine muudab teed teistele liiklejatele ohutumaks.

Et tuua kaubad maanteelt raudteele, pakub Operail multimodaalse kaubaveo teenust, kus korraldame kliendi jaoks lisaks raudteeveole ära ka kauba autotranspordi raudteeni. Eesmärk on, et kaup liiguks võimalikult pika maa raudteel ja nii vähe kui võimalik maanteel.

Logistikasektori keskkonnahoiu suurendamiseks toob Operail innovatsiooni veduriehitusse. 2021. aastal valmis Tapa depooos Baltimaade ja lähiregiooni esimene LNG-liinivedur, mis saab liikuda nii diiselmootoriga kui ka LNG ehk veeldatud maagaasi jõul. Lahendus aitab kokku hoida kütusekulusid ning masin paiskab õhku vähem süsihappegaasi ja vääveldioksiidi.

Loodussõbraliku raudteetranspordi lõppeesmärk, nullheitmed on aga saavutatavad vesinikul liikuva veduri abil. 2021. aasta sügisel sõlmiski Operail vesinikulahenduste ettevõttega OÜ Stargate Rail ühiste kavatsuste leppe, mille alusel tegime algust esimese vesinikuveduri prototüübi kavandamisega.

Lisaks sellele valmisid 2021. aasta jooksul Tapa depooos veel kolm keskkonnasõbralikku moodulvedurit C30-M, mis on ümberehitatud vanadest Ameerika veduritest.

2021. aasta kevadel alustas Operail üleminekut kaubaveo infosüsteemile RailCube. Pärast programmi lõplikku kasutuselevõttu väheneb oluliselt ettevõtte paberi vajadus. Ülevaalt-alla mudeli ehk infosüsteemi valmis tegemise ja siis töötajatele selgeks õpetamise asemel kaasasime kõigi tasandite töötajad juba programmi seadistamise etappi.

Kannustatuna uue infosüsteemi peatsest kasutuselevõtust viisime 2021. aastal läbi suure digiprojekti: üle 180 Operaili töötaja läbisid digipädevuste koolituse, kus õppisid arvuteid ja nutiseadmeid paremini kasutama. Koolituste kasu on tööalasest laiem, sest varasemalt arvuteid mittekasutanud töötajad said paremad teadmised tänapäeva digitaalses maailmas toimetamiseks.

Ettevõttest väljapoole ulatuva panuse turvalisusesse andsid Operaili ohutussaadikud, kes käisid Eesti koolides, lasteaedades ja lasteüritustel tutvustamas raudteeohutust. 2021. aastal lisandus senisele kaheksale veel kaks Operation Lifesaver Estonia koolituse läbinud Operaili vabatahtlikku ohutussaadikut.

Jätkasime raudteemuuseumite toetamist, et aidata kaasa raudtee väärika ajaloo hoidmisele ja tutvustamisele kogukonnas. 2021. aastal ehitasid Operaili Tapa depoo meistrid Eesti Muuseumraudteele koopia ajaloolisest lahtisest reisivagunist, millega muuseumiküllastajatele nüüd sõitu tehakse.

Ettevõtte plaanib jätkata olemasolevate ärisuundade arendamist ja efektiivistamist.

Tuleviku väljavaade

24. veebruaril 2022. aastal alanud sõjategevus Ukrainas ja kehtestatud sanktsioonid avaldavad negatiivset mõju ettevõtte tuleviku väljavaadetele. Turuolukorra muutus avaldab negatiivset mõju veomahtudele (suurem osa Operail kontserni veomahtudest on transiitveod Venemaalt) kui ka vagunite rendihindadele ja nõudlusele. Juhatus monitoorib olukorda hoolega ning võimalusel suunab vaguneid Kesk-Aasiasse või juhib vagunid kõrge riskiga piirkondadest eemale. Operail Leasingu vagunipargist oli aruande koostamise hetkel 15% seotud Ukrainaga. Sanktsioneeritud veomahtudele otsitakse asendust. Aruande koostamise hetkel ei olnud alust arvata, et eelpool mainitud sündmused võiksid mõjutada kontserni toimetulekut. Lisainfo sõjategevuse mõju ning negatiivse käibekapitali osas on avalikustatud raamatupidamise aruande lisas 20.

Kontserni riskijuhtimine

Kontsern on eelkõige avatud Šveitsi frangi, USA dollari ja Venemaa rubla valuutakursi muutustele. Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse enamus lepingutest eurodes ja võimalikel juhtudel tasakaalustatakse välisvaluuta laekumised ja väljamaksed.

Kontsern on avatud muutustele baasintressimäärades. Refinantseeritavatel laenudel võib muutuda ka finantseerija poolt pakutav intressimäär. Intressimäära riske on detailsemalt käsitletud raamatupidamise aruande lisas 2.2.

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne

Üldkoosolek

2021. majandusaasta jooksul oli AS-i Operail ainuaktsionäriks Eesti Vabariik, seega pole vajadust käsitleda käesolevas aruandes HÜT-i ühe põhimõtte, milleks on tagada aktsionäride võrdne kohtlemine, järgimist.

26.03.2021 tegi ainuaktsionär Eesti Vabariik, keda seaduse alusel esindab osalust valitseva ministrina majandus- ja kommunikatsiooniminister Taavi Aas, korralise üldkoosoleku otsuse, millega kinnitas AS Operail 2020. aasta majandusaasta aruande.

13.05.2021 tegi ainuaktsionär otsuse AS Operail kontserni struktuuri korrastamise ja mittestrateegiliste ärisuundade võõrandamine kohta.

14.05.2021 kinnitas ainuaktsionär AS Operail 2020.aasta kasumi jaotamise.

19.05.2021 muudeti 2020 majandusaasta kasumi jaotamise kinnitamise sõnastust

21.10.2021 kinnitati AS Operail omaniku ootused.

Nõukogu

AS-i Operail nõukogu koosneb 5 liikmest.

2021. aastal osalesid AS-i Operail nõukogu koosseisus järgmised isikud:

- 1) Leon Jankelevitsh alates 24.05.2020, nõukogu esimehena alates 03.06.2020;
- 2) Indrek Gailan alates 21.11.2019;
- 3) Kaido Saar alates 24.05.2020;
- 4) Tarmo Porgand alates 24.05.2020;
- 5) Siret Liivamägi alates 01.06.2020

Nõukogu pädevus tuleneb äriühingu põhikirjast: nõukogu teostab järelvalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb kontserni tegevuse planeerimisel ja juhtimise korraldamisel ning otsustab igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemise. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ning kontserni ja aktsionäri huvides.

2021. aastal toimus 16 nõukogu koosolekut ja võeti vastu 3 otsust koosolekut kokku kutsumata. Kokku tegi nõukogu 2021. aastal 39 otsust.

Nõukogu liikmed järgisid huvide konflikti vältimise korda.

Nõukogu organitest on moodustanud alates 20.02.2013 3-liikmeline auditikomitee, mille ülesandeks on panustada nõukogu nõustamisse järelevalve teostamisega seotud küsimustes, s.h, jälgida ja analüüsida riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja audiitorkontrolli protsessi, vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust nõuetele.

Auditikomitee liikmeteks olid 2021. aastal Erik Štarkov (esimees), Indrek Gailan ja Leon Jankelevitsh.

Ainuaktsionär on vastavalt nimetamiskomitee ettepanekule kehtestanud nõukogu liikmete ja nõukogu esimehe tasu. Lisaks makstakse täiendavat tasu auditikomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele auditikomitee koosolekul osalemisel eest. Auditikomitee esimehe tasu on määratud vastavalt poolte kokkuleppele.

Juhatus

Juhatus esindab ja juhib aktsiaseltsi igapäevast majandustegevust iseseisvalt kooskõlas seaduste ja põhikirja nõuetega. Juhatus võtab vastu aktsiaseltsi tegevusega seotud otsuseid ja teostab iseseisvalt kõiki tehinguid, mis ei ole seadusest või põhikirjast tulenevalt üldkoosoleku või nõukogu pädevuses.

AS Operail juhatus koosnes aruandeaastal kahest liikmest, kelle õigused, kohustused ja vastutus on kirjeldatud juhatusel liikmetega sõlmitud lepingutes. Juhatusel liikmete volituste pikendamine järgmiseks ametiperioodiks otsustati nõukogu poolt samuti 2021.a.

Juhatus järgis hea ühingujuhtimise tava nõudeid, arvestades seejuures erisusi, mis tulenevad asjaolust, et AS Operail on riigi äriühing, millele kehtivad Riigivaraseaduses sätestatud erisused.

Tütarettevõtjad

AS Operail ainuaktsionäri 13.05.2021 otsusega nr 1.1-5/21-026 otsustati asutada AS Operail 100%-lised tütarühingud Operail Repairs OÜ ja Operail Holding OÜ ning võõrandada täies ulatuses Operail Holding OÜ-le seni AS-ile Operail kuulunud osalused tütarühingutes (Operail Repairs OÜ, AS Operail Leasing, Operail Finland OY ja Operail Leasing Finland OY). Seega on pärast eelnimetatud ümberkorraldust AS-il Operail osalus (100%) OÜ-s Operail Holding, millele omakorda kuuluvad osalused (100%) AS-is Operail Leasing, Operail Finland Oy-s, Operail Leasing Finland Oy-s ja Operail Repairs OÜ-s.

Operail Holding OÜ

Operail Holding OÜ asutati 20.05.2021. Juhatusel liikmeteks on AS-i Operail juhatusel liikmed, nõukogu ei ole. Tütarettevõtja ülesandeks on teiste tütarettevõtjate aktsiate ja osade hoidmine.

Osaühingul on alates 09.08.2021 üks osa nimiväärtusega 3000 eurot, mis kuulub AS-ile Operail.

AS Operail Leasing

Äriühing, mille aktsiad esmalt kuulusid AS-ile Operail ning alates 2021. aastast Operail Holding OÜ. Operaili juhatusel liikmed ja nõukogu esimees (Leon Jankelevitsh) on AS-i Operail Leasing nõukogu liikmed. AS Operail Leasing juhatusel liikmed olid aruandeaastal kuni 27.08.2021 Priit Meos ja Tuuli Mizer. Priit Meos lahkus juhatusel omal soovil alates 27.08.2021. Seetõttu nimetati alates 03.09.2021 teiseks juhatusel liikmeks Valentin Pallase.

Aktsiaseltsil on alates 09.07.2021 25 500 aktsiat, nimiväärtusega 1 euro, mis kuuluvad Operail Holding OÜ-le.

Operail Repairs OÜ

Operail Repairs OÜ asutati 21.05.2021. Asutamise eesmärgiks kontserni struktuuri korrastamisel oli kontserni veeremi remondi- ja arendustööde konsolideerimine eraldi äriühingusse. Juhatusel liikmeteks on Operaili juhatusel liikmed, nõukogu ei ole.

Osaühingul on alates 02.08.2021 üks osa nimiväärtusega 3000 eurot, mis kuulub Operail Holding OÜ-le.

Operail Leasing Finland Oy

Aruandeaastal jätkas aktiivse majandustegevusega 10.05.2017 asutatud Soome tütarettevõtja Operail Leasing Finland Oy, mis tegeles hakkepuidu poolvagunite rentimisega Soome klientidele.

Majandusaasta jooksul toimus juhatusel muudatus: juhatusel liige Priit Meos lahkus kontsernist 27.08.2021, asendusliige Tuuli Mizer nimetati juhatusel liikmeks ja uueks asendusliikmeks nimetati Paul Priit Lukka.

Osaühingul on 10 000 osa nimiväärtusega 0,25 eurot, mis kõik kuuluvad Operail Holding OÜ-le.

Operail Finland Oy

2019. a. asutatud Soome tütarettevõtja Operail Finland Oy juhatuse liikmeteks on Paul Priit Lukka (esimees), Raul Toomsalu ning Ilkka Aimo Jalmari Seppänen. Viimati nimetatu on ka tegevjuht. Tütarettevõtja teostab kinnitatud äriplaani kohaselt kaubavedusid Soomes (Soome-Vene piirilt Soome sadamatesse). Teenuste osutamine algas 2020. aasta teisel poolaastal.

Osaühingul on 10 000 osa nimiväärtusega 0,25 eurot, mis kõik kuuluvad Operail Holding OÜ-le.

Tasud ja hüvitised

Aktsiaseltsi juhatuse liikmete tasud ja hüvitised sisalduvad juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes, mis on nõukogu poolt läbi arutatud ja kinnitatud. Lahkumishüvist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu. Juhatuse liikmele ei maksta lahkumishüvist, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi mõjuval põhjusel, nt kui ta on rikkunud seadust, põhikirja või juhatuse liikme lepingut või pole täitnud oma kohustusi.

Juhatuse liikmele täiendava tasu määramisel lähtus nõukogu äriühingu finantsnäitajatest, arvestades juhatuse liikme töö tulemuslikkust ja isiklikku panust aktsionäri püstitatud finants- ja tegevuseesmärkide saavutamisel. Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei võinud ületada juhatuse liikmele makstud nelja kuu tasu. Nõukogu arvestas juhatuse tasustamisel perioodil juuni-detsember 2021 lisandunud töökoormust seoses kontserni restruktureerimise ja osalise erastamise ettevalmistamisega.

Nõukogu 24.03.2021 otsusega nr 1-2-2/7 maksti juhatuse liikmetele täiendavat tasu: Raul Toomsalule ja Paul Priit Lukkale 4 kuu keskmise tasu (2020. majandusaasta andmetel) ulatuses. 2021. aastal tehti lisaks kontserni sisetehingutele tehinguid juhatuse liikmega seotud isikute ja äriühingu vahel (lisa 17).

Juhatuse liikmed ei tegutsenud ettevõtluses äriühinguga samal tegevusalal ega tegele muude tööülesannetega juhatuse liikme kohustuste täitmise kõrval, mis rikuks HÜT-i punkti 2.3.3.

Sisekontroll ei tuvastanud ühtegi juhtumit, mil äriühingu juhatuse liikmed või töötajad oleks nõudnud või võtnud isiklikul eesmärgil kolmandatelt isikutelt seoses oma tööga vastu raha ega teisi hüvesid või teinud kolmandatele isikutele õigusvastaseid või põhjendamatuid soodustusi äriühingu nimel. Selle tagamiseks on aktsiaseltsi juhatuse kinnitanud 16.03.2020 otsusega nr 1-2.3/14 Huvide konflikti vältimise korra.

Teabe avaldamine

AS Operail avaldab oma veebilehel informatsiooni aktsionäri, nõukogu ja juhatuse koosseisu kohta. Lisaks sellele avaldatakse veebilehel äriühingu põhikiri, majandusaasta aruanded, vahearuanded (3, 6 ja 9 kuud) ja andmed audiitori kohta. Täiendavalt avaldatakse Riigivaraseaduses sätestatud teavet.

Finantsaruandlus

AS Operail koostab finantsaruandeid vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
VARAD			
Põhivara			
Ettemaksed põhivarade eest	3	6	11 015
Materiaalne põhivara	3	69 348	58 453
Kasutusõiguse varad	3,15	78 229	80 555
Immateriaalne põhivara	3	452	394
Põhivara kokku		148 035	150 417
Käibevara			
Varud	4	5 471	5 682
Nõuded ostjate vastu	2,5	4 677	4 501
Muud nõuded	2,5	2 081	1 482
Raha ja raha lähendid	2	16 056	8 940
Käibevara kokku		28 285	20 605
VARAD KOKKU		176 320	171 022
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
Omakapital			
Aktiivkapital	6	24 476	24 476
Ülekurss		17 256	17 256
Kohustuslik reservkapital		389	256
Muud reservid		1	1
Jaotamata kasum	14	26 124	33 470
Omakapital kokku		68 246	75 459
Pikaajalised kohustised			
Rendikohustised	2,7,15	50 481	60 514
Võlakohustised	2,7	27 500	19 928
Eraldised	8	548	645
Pikaajalised kohustised kokku		78 529	81 087
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustised	9	14 301	9 770
Rendikohustised	2,7,15	13 176	4 668
Võlakohustised	2,7	2 037	0
Eraldised	8	31	38
Lühiajalised kohustised kokku		29 545	14 476
KOHUSTISED KOKKU		108 074	95 563
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		176 320	171 022

Aastaruande lisad lehekülgedel 19-54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2021	2020
ÄRITULUD			
Tulu kliendilepingutest	10	71 239	62 578
Muud äritulud	10	1 738	2 540
Äritulud kokku		72 977	65 118
ÄRIKULUD			
Kaubad, materjal ja teenused	11	34 238	28 996
Mitmesugused tegevuskulud	11	3 577	4 357
Tööjõukulud	12	17 893	16 831
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3	19 667	8 301
Muud ärikulud		105	93
Ärikulud kokku		75 480	58 578
ÄRIKASUM/-KAHJUM		-2 503	6 540
Finantstulud ja -kulud	13	-2 067	-1 537
KASUM/-KAHJUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		-4 570	5 003
Tulumaks	14	438	2 345
ARUANDEAASTA KASUM/-KAHJUM		-5 008	2 658
ARUANDEAASTA KOONDKASUM/-KAHJUM KOKKU		-5 008	2 658

Aastaruande lisad lehekülgedel 19-54 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aktsia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2019	6	2 556	17 256	256	1	40 312	60 382
Aruandeperioodi koondkasum		0	0	0	0	2 658	2 658
Aktsiakapitali suurendamine		21 920	0	0	0	0	21 920
Väljakuulutatud dividendid		0	0	0	0	-9 500	-9 500
Saldo seisuga 31.12.2020	6	24 476	17 256	256	1	33 470	75 459
Aruandeperioodi koondkahjum		0	0	0	0	-5 008	-5 008
Kohustuslik reservkapital		0	0	133	0	-133	0
Väljakuulutatud dividendid		0	0	0	0	-2 205	-2 205
Saldo seisuga 31.12.2021	6	24 476	17 256	389	1	26 124	68 246

Täiendav informatsioon omakapitali kohta on avalikustatud lisa 6.

Aastaruande lisad lehekülgedel 19-54 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2021	2020
Rahavood äritegevusest			
Aruandeaasta puhaskasum		-5 008	2 658
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3	19 667	8 301
Finantstulu/-kulu	13	2 067	1 537
Tulumaks	14	438	2 345
Kasum (kahjum) põhivara müügist		-489	-1 096
Töövõimekaotuse hüvitiste reservi korrigeerimised	8	-102	-48
Muud korrigeerimised		0	-74
Kokku korrigeerimised		21 581	10 965
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5	-775	2 101
Varude muutus	4	1 707	-1 663
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	9	-763	3 012
Laekunud intressid	13	17	3
Kokku rahavood äritegevusest		16 758	17 076
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud ettemaksed põhivara eest	3	0	-3 923
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	3	-13 687	-25 602
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist		671	1 102
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-13 016	-28 423
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	7	10 627	11 724
Müük-tagasirendist saadud raha		3 144	7 198
Laenude tagasimaksed		-1 019	0
Arvelduskrediidi tagasimaksed		0	-7 389
Rendilepingute põhiosamaksed	7	-4 721	-4 389
Omakapitali sissemaksed	6	0	21 920
Makstud dividendid	6	-2 205	-9 500
Makstud tulumaks		-369	-2 343
Makstud intressid	13	-2 093	-1 510
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		3 365	15 712
Kokku rahavood		7 107	4 366
Raha ja raha lähendid perioodi alguses	2	8 940	4 574
Raha ja raha lähendite muutus		7 107	4 366
Valuutakursside muutuste mõju	13	9	0
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	2	16 056	8 940

Aastaaruande lisad lehekülgedel 19-54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad**Üldine informatsioon**

AS Operail on 14.01.2009. aastal asutatud äriühing registreeritud aadressiga Metalli 3, Tallinn. Kontserni põhitegevusalad on raudteetranspordi korraldamine ning raudteeveeremi rent, remont ja hooldus.

Alates 2017. aasta juunist kuulub Kontserni AS Operail tütarettevõtte Eestis AS Operail Leasing ning Soomes tütarettevõtteid Operail Leasing Finland Oy ja alates 2019. aasta juulist Operail Finland Oy.

20.05.2021 lisandus kontserni kaks uut osaühingut Operail Holding OÜ ja Operail Repairs OÜ.

01.07.2021 toimus kontserni struktuuris muudatus, mille käigus muudeti kontsern kahetasandiliseks.

Operail Holding OÜ koosseisu kuuluvad tütarettevõtteid Eestis AS Operail Leasing ja Operail Repairs OÜ ning tütarettevõtteid Soomes Operail Leasing Finland Oy ja Operail Finland Oy. AS Operail on Operail Holding OÜ emalettevõtte.

Juhatus allkirjastas 31.12.2021 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande 27.05.2022. Vastavalt äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne aktsionäride üldkoosolekul.

Lisa 1 Raamatupidamise arvestuspõhimõtted**1.1 Arvestusmeetodid ja hindamisalused**

Kontserni 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS – International Financial Reporting Standards), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (edaspidi „IFRS EL“).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse meetodil, välja arvatud tuletisinstrumendid, mida kajastatakse õiglases väärtuses.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, ümardatuna tuhandeteni, mis on Kontserni arvestusvaluuta ja esitusvaluuta.

A) Muudatused arvestuspõhimõtetes ja avalikustatavas teabes

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel. Juhtkonna hinnangul ei avalda 1. jaanuarist 2021 jõustunud standardid Kontserni finantsaruannetele olulist mõju.

B) Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid**IAS 1 muudatused - Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks**

Piiratud ulatusega muudatused selgitavad, et kohustised liigitatakse kas lühiajalisteks või pikaajalisteks sõltuvalt aruandeperioodi lõpus kehtivatest õigustest. Kohustised on pikaajalised, kui ettevõtte on aruandeperioodi lõpus oluline õigus lükata edasi arveldust rohkem kui kaheteistkümneks kuuks. Juhised ei nõua enam sellisel juhul tingimusteta õigust. Juhtkonna kavatsus järgnevalt arvelduste edasilükkamise õigust kasutada või mitte ei mõjuta kohustiste liigitamist. Õigus edasilükkamiseks on olemas vaid siis, kui ettevõtte täidab aruandeperioodi lõpu seisuga asjakohased tingimused.

Lisa 1 järg

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandeperioodi lõpus või enne seda, isegi kui laenuandja nõustub pärast aruandeperioodi lõppu sellest tingimusest loobuma. Vastupidi, laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingu eritingimusi rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks sisaldavad muudatused selgitust sellise võla liigitamise nõuete kohta, mida ettevõtte võib rahuldada, muutes seda omakapitaliks. 'Arveldus' on defineeritud kui kohustise tasumine sularahaga, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega. Konverteeritavate instrumentide puhul, mida võib konverteerida omakapitaliks, on olemas erand, kuid ainult nende instrumentide puhul, kus vahetusõigus liigitatakse liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina omakapitaliinstrumendis.

See rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

1.2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega kooskõlas oleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute andmist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustiste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle perioodiliselt. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil, kui see mõjutab üksnes antud perioodi, või nii antud kui tulevastel perioodidel (kui muutus mõjutab nii jooksvat kui ka tulevase perioodi). Järgnevalt on kirjeldatud olulisemaid juhtkonnapoolseid hinnanguid, mis võivad avaldada mõju finantsaruannetele:

a) Põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasuliku eluiga. Selle hindamisel on lähtutud ajaloolisest kogemusest ning võetud arvesse varade kasutamise intensiivsust ja tulevikuväljavaateid. Kontserni peamiste põhivarade (vedurid, vedurimootorid, vagunid ja veeremi rattapaarid) komponentide eluiga on vahemikus 3 kuni 40 aastat. Kui kontserni põhivara kasulik eluiga oleks 10% pikem, siis oleks kulum väiksem 1 175 tuhat eurot ning kasulik eluiga oleks 10% lühem, oleks kulum suurem 938 tuhat eurot.

b) Põhivara kaetava väärtuse määramine

Kontsern on väärtuse languse indikatsioonide esinemisel viinud läbi põhivara kaetava väärtuse teste ning vajadusel põhivara alla hinnanud. Põhivara kaetava väärtuse testimisel kasutatakse juhtkonna hinnanguid rahavoogude kohta (rahavood varade kasutamisest või müügist, varade hoolduseks ja kasutamiseks vajalikud rahavood). Vajadusel määratakse varade õiglane väärtus ekspertide abiga. Kui asjaolud muutuvad võib kontsernil tekkida täiendavaid kahjumeid vara väärtuse langusest või võib olla vajalik tühistada varem kajastatud allahindlused kas osaliselt või täielikult.

Lisa 1 järg

Põhivara bilansiline jääkväärtus seisuga 31.12.2021 on 148 029 tuhat eurot (31.12.2020: 139 402 tuhat eurot). 2021. aastal hinnati materiaalseid põhivarasid alla 8 968 tuhat eurot (2020: 102 tuhat eurot). Täpsem informatsioon põhivara allahindluste osas on avaldatud lisa 3.

1.3 Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro, ent arveldustes kasutatakse ka teisi valuutasid – peamiselt Venemaa rubla, USA dollarit ning Šveitsi franki.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on võetud aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. 31.12.2021 seisuga välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised on ümberhinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasum ja kahjum on kajastatud koondkasumiaruandes vastava perioodi tuluna ja kuluna.

1.4 Materiaalne põhivara ja kasutusõiguse vara

Materiaalse põhivarana käsitletakse materiaalselt vara, mida kasutatakse teenuste osutamiseks, rendile andmiseks või halduseesmärkidel ja mida kasutatakse üle 1 aasta.

Materiaalselt põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekutest. Soetusmaksumusest on lahutatud kulum ja allahindluse summad.

Kasutusõiguse vara kajastamise osas vaata täpsemalt 1.12.

Materiaalne põhivara on jaotatud järgmistesse gruppidesse:

- maa, ehitised ja rajatised - maa, hooned, rajatised, raudtee;
- masinad ja seadmed - veerem, autod, arvutustehnika, seadmed;
- muu inventar ja sisseseade - tööriistad, kontortehnika, mööbel;
- lõpetamata ehitus.

Põhivara objekti olulised erineva elueaga komponendid võetakse arvele eraldi objektidena. Lõpetamata ehitusena käsitletakse Kontserni raamatupidamises kajastatud materiaalse põhivara objektide täiendamiseks ja uute rajamiseks tehtavaid kulutusi kuni objektide kasutusvalmis saamiseni.

Põhivara parendustega seotud kulutused, mida on võimalik usaldusväärselt mõõta ja mis osalevad tulude tekkimisel järgnevatel perioodidel, kuuluvad kapitaliseerimisele. Parendustega seotud kulutuste võrra suurendatakse vara soetusmaksumust või kajastatakse parendus eraldi varaobjektina. Vajadusel muudetakse vara kasulikku tööiga. Kui materiaalse põhivara objekti valmistamist finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, siis kapitaliseeritakse sellega seotud laenukulutused valmistatava objekti soetusmaksumusse.

Lisa 1 järg**Põhivarade kasulik eluiga**

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil. Amortisatsiooni arvestatakse lähtuvalt põhivara kasulikust elueast. Põhivaraobjektide kasulikud eluead on järgmised:

Põhivara grupid	Aastad
Ehitised ja rajatised	
Hooned	15-50
Raudtee	10-50
Rajatised	5-40
Masinad ja seadmed	
Masinad ja seadmed	3-40
Autod	4-12
Muu inventar ja sisseseade	
Kontori- ja arvutustehnika, inventar ja tööriistad	3-20

Maad ei amortiseerita. Põhivara parendusi amortiseeritakse samas tempos, milles sama klassi põhivaragi. Põhivara amortisatsioonimeetodid, kasulikud eluead ja lõppväärtused vaadatakse üle igal aastal.

Materiaalse põhivara kasulikud eluead vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus põhivara aastainventuuri käigus ning korrigeeritakse vajadusel põhivarade eluigasid edasiulatuvalt. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt kehtestatud, muudetakse vara järelejäanud kasulikkude eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

1.5 Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb kõigist ostuga seotud kuludest ja muudest otsestest väljaminekutest, millela varud ei oleks praeguses asukohas ja olukorras. Varude arvestamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtuseks loetakse müügihinda, millest on lahutatud müügiga seotud kulutused.

1.6 Raha ja rahalähendid

Raha ja raha lähenditena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit) ning kuni 3-kuulisi deposiite. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste võlakohustiste koosseisus.

Lisa 1 järg**1.7 Finantsinstrumendid****Finantsvarad**

Kontsern klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutusega läbi koondkasumiaruande;
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sõltub Kontserni ärimudelil finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Kontsern võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja Kontsern annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvara (välja arvatud juhul, kui on tegemist nõudega ostja vastu, mille puudub oluline rahastamiskomponent ja mida algselt mõõdetakse tehinguhinnas) mõõdetakse esmalt õiglasest väärtusest, ja kui on tegemist varaga, mida ei kajastata õiglasest väärtusest muutustega läbi koondkasumiaruande, lisanduvad sellele tehingukulud, mis on otseselt seotud vara soetamisega.

Võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Kontserni ärimudelil finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha väärtuse langusest tekkinud kahjum.

Intressitulu, välisvaluuta kasumid ja kahjumid ning väärtuse langus kajastatakse koondkasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasumeid või kahjumeid kajastatakse koondkasumiaruandes.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, saadud laenud, viitvõlad ja muud võlad) võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, mille hulka kuuluvad tehingutasud. Edaspidi hinnatakse finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub sisemise intressimäära meetodil.

Pikaajaliste kohustistena on bilansis kajastatud kohustised, mille maksetähtaeg on hilisem kui üks aasta peale bilansikuupäeva. Ülejäänud kohustised on kajastatud lühiajalistena. Tarnijatele tasumata arved on kajastatud soetusmaksumuses. Viitvõlgadena on kajastatud lepingu või mõne muu alusdokumendi alusel tekkepõhiselt arvestatud võlad, mis tasutakse järgmisel perioodil.

Lisa 1 järg**1.8 Vara väärtuse langus****Finantsvarad**

Väärtuse languse kahjumi kajastamise mudelit rakendatakse korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarade suhtes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad koosnevad nõuetest ostjate vastu, muudest nõuetest, sularahast ja raha lähenditest. Oodatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi,
- raha ajaväärtust ja
- aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Kontsern mõõdab väärtuse langust järgmiselt:

- nõudeid ostjate vastu summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega;
- sularaha ja rahalähendid, mille krediidiriski aruandeperioodil on hinnatud madalaks (juhtkond peab madalaks krediidiriskiks vähemalt ühe suurema reitinguagentuuri investeerimisjärgu krediidireitingut) summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega;
- kõigi muude finantsvarade puhul 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumite summas, kui krediidirisk (st finantsvara eeldatava eluea jooksul esinev maksejõuetuse risk) ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud; kui risk on märkimisväärselt suurenenud, mõõdetakse krediidikahjumit summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Vara puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha teeniva üksuse) kohta. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ja võrreldakse seda finantsseisundi aruandes kajastatud maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara maksumus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem.

Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille osas on võimalik rahavoogusid eristada. Varade väärtuse langus kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Varasemalt kaetavale väärtusele hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandepäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kaetavale väärtusele allahindamise tühistamist kajastatakse aruandeaasta koondkasumiaruandes vara väärtuse languse kulu vähendamisenä.

Põhivarade osas tühistatakse varasemad allahindlused juhul, kui on indikaatoreid, mille kohaselt vara väärtuse langust enam ei eksisteeri ja toimunud on muudatused hinnangutes, mis olid aluseks vara kaetava väärtuse leidmisel.

Lisa 1 järg

Varasem allahindlus tühistatakse ainult sellises ulatuses, et allahindluse tühistamise järgne vara jääkväärtus ei ületaks vara jääkväärtust, mis oleks kujunenud, arvestades normaalset amortisatsiooni, kui vara allahindlust tehtud ei oleks.

1.9 Tulude kajastamine

Müügitulu on tulu, mis tekib Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Raudteeveeremi ja muude varade renditulu kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt.

Teenuste müügist saadud tulu kajastatakse peale teenuse osutamist. Kauba saabumisel kajastatakse tulu veose üleandmise päeval sihtjaamas. Kauba saatmisel kajastatakse tulu veoks vastuvõtmise päeval lähtejaamas. Ettemaksena laekunud lepingutasud kantakse tulusse periodiseeritult aruandeaasta jooksul. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, välja arvatud juhul, kui selle laekumine on ebatõenäoline.

1.10 Lühiajalised töötajate hüvitised

Töötajatega seotud lühiajalised kohustised (töötasu, puhkusetasu) kajastatakse diskonteerimata väärtuses ning tekkepõhiselt. Töötasu ja puhkusetasu maksmise kohustise tekkimise aluseks on töötajatega sõlmitud lepingud, kollektiivlepingud ning töösuhteid reguleerivad õigusaktid, millest tuleneb Kontsernile kohustus teha väljamakseid.

Töösuhte lõpetamise hüvitised on töötajale makstavad hüvitised, mida makstakse, kui Kontsern ütleb töölepingu erakorraliselt üles. Kui hüvitis kuulub väljamaksmisele enam kui 12 kuud pärast bilansipäeva, on hüvitist diskonteeritud selle nüüdisväärtuseni.

Kontsern kajastab kasumiosalusega ja preemiade maksmisega seotud eeldatavaid kulusid, kui tal on kohustus teha selliseid makseid ja kui kohustust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

1.11 Tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse alusel ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu mitte teenitud, vaid jaotatud kasumilt. Nimetatud seaduse § 50 alusel maksustatakse alates 1.01.2003 äriühingu poolt väljamakstud dividendid tulumaksuga olenemata dividendide saajast.

Maksumäär on 20/80 väljamakstud dividendide summalt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendi väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse minev aasta.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustist Ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda kogu vaba omakapitali väljamaksmisega dividendidena, on toodud ära lisas 14.

Dividendidelt makstav tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamisel koondkasumiaruandes kuluna. Tulumaks erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt ja vastuvõtukuludelt ning ettevõtlusega mitteseotud kuludelt kajastatakse tegevuskuludes tekkepõhiselt.

Lisa 1 järg**Edasilükkunud tulumaks**

Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõttel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeeringutelt Eesti tütarettevõtetesse. Edasilükkunud tulumaksukohustust ei teki kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine. Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada. Edasilükkunud tulumaksukohustise mõõtmisel kasutab kontsern maksumäärasid, mida aruandekuupäeval kehtivate maksumäärade alusel eeldatavasti kohaldatakse maksustatavatele ajutistele erinevustele perioodil, mil need eeldatavalt tühistuvad.

1.12 Rendiarvestus**Kontsern kui rendileandja**

Kasutusrendile antud varad kajastatakse bilansis materiaalse põhivarana. Rendile antud põhivara amortiseeritakse vara kasuliku eluea jooksul analoogselt muu sarnase varaga. Renditulu (miinus rendilevõtjale antud soodustused) näidatakse koondkasumiaruandes aruandeperioodi tuluna. Kontsernil puuduvad rendile antud varad, mis on sõlmitud kapitalirendi tingimustel.

Kontsern kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet.

Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta.

Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Kontsern muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamissoiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga. Kasutusõiguse vara kasuliku eluea määramisel kasutatakse samu eluigasid nagu materiaalse põhivara puhul (lisa 1.4).

Lisa 1 järg

Esmasel kajastamisel mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara soetusmaksumuse rendiperioodi alguse seisuga. Kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab:

- rendikohustise algsel mõõtmisel kindlaks tehtud summat;
- kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid;
- kõiki rentniku esmaseid otsekulutusi;
- rentniku hinnangulisi kulusi, mis tekivad seoses alusvara lammutamise ja teisaldamisega, selle asukoha taastamisega või alusvara seisundi taastamisega vastavalt rendi tingimustele.

Kasutamissoiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel „Kasutamissoiguse varad“.

Rentnik mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamissoiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rentniku alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on kontsern:

- kus võimalik, kasutanud kolmanda osapoole poolt saadud laenu intressimäära, mida on korrigeeritud peegeldamaks toimunud muutuseid finantseerimise tingimustes alates laenu saamise hetkest;
- selle tuletanud kasutades algpunktina sektori võlakohustiste keskmist marginaali, mida on korrigeeritud kontserni krediidiriskiga;
- korrigeerinud seda võttes arvesse rendilepingu tingimusi, nagu näiteks rendiperiood, riik, alusvaluuta ja tagatised.

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustise mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksed järgmisi alusvara rendiperioodil kasutamise soiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

- a) fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid;
- b) muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määrast ja mille esmaseks mõõtmiseks kasutatakse rendiperioodi alguses kehtivat indeksit või määra. Muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määrast, võivad olla näiteks tarbijahinna indeksiga seotud maksed, intressi viitemääraga (nt Euribor) seotud maksed või turu rendimäärade järgi muutuvad maksed. Kontserni osades rendilepingutes on sees muutuvad rendimaksed;
- c) summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantiide alusel;
- d) ostuõiguse realiseerimise hind juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta realiseerib õigust, ja
- e) rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et rentnik kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Rendileping võib sisaldada rendikomponenti ning ühte või mitut täiendavat rendiga mitteseotud komponenti. Praktilise abinõuna on Kontsern otsustanud mitte eraldada rendiga mitteseotud komponente rendikomponentidest ning arvestada selle asemel kõiki rendikomponente ja kaasnevaid rendiga mitteseotud komponente ühtse rendikomponendina vastavalt alusvara liigile.

Lisa 1 järg**Edasine mõõtmine**

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab rentnik kasutamissoiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid ja mida on korregeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele.

Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandissoigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamissoiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostussoiguse, arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamissoiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik rendikohustist järgmiselt:

- a) suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustise intressile;
- b) vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele ja
- c) hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik koondkasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksed, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksed, võib olla vajadus rendikohustis ümber hinnata. Rentnik kajastab rendikohustise ümberhindluse summat kasutamissoiguse esemeks oleva vara korregeerimisena. Kui aga kasutamissoiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustise mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab rentnik ümberhindluse järele jääva summa kasumiaruandes.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed muudetud diskontomääraga juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) muudetakse rendiperioodi. Rentnik teeb muudetud rendimaksed kindlaks muudetud rendiperioodi põhjal; või
- b) muutub alusvara ostussoiguse hinnang. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid ostussoiguse alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.

Rendikohustise ümberhindamiseks diskonteerib rentnik muudetud rendimaksed juhul, kui esineb üks järgmistest olukordadest:

- a) muutuvad summad, mida rentnik peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantii alusel. Rentnik teeb kindlaks muudetud rendimaksed, et need vastaksid jääkväärtuse garantii alusel tasumisele kuuluvate summade muutusele.
- b) tulevased rendimaksed muutuvad seoses nende maksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutumisega (sh näiteks turu rendimäärade muutumisele vastav muutus pärast turu rendihindade analüüsi). Rentnik hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (st jõustub rendimaksete korrektsioon). Rentnik teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksed kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab rentnik muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Lisa 1 järg

Rentnik kajastab rendilepingu muudatust eraldi rendina juhul, kui a) muudatusega suurendatakse rendi ulatust, lisades sellele ühe või enama alusvara kasutamisoiguse, ja b) rendi hind suureneb tasu võrra, mis vastab ulatuse suurenemise eraldiseisvale hinnale, mida on korrigeeritud vastavalt konkreetse lepingu asjaoludele.

1.13 Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kohustisi, millel on seadusest või lepingust tulenev alus, mis nõuab tulevikus varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärselt määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajaline eraldis kajastatakse bilansis selle diskonteeritud väärtuses.

Hüvitised, mida makstakse töötajatega töösuhte kollektiivsel lõpetamisel, kajastatakse alles pärast seda, kui asjaomaste töötajate esindajatega on saavutatud kokkulepe koondamise konkreetsete tingimuste ja koondatavate töötajate arvu osas ja kui töötajaid on konkreetsetest tingimustest isiklikult teavitatud. Kontserni pideva tegevusega seotud kuludele ei tehta eelnevaid eraldisi.

Kontsernil lasub kohustus tasuda kontserni süül töövõime kaotanud isikutele nende eluea jooksul töövõime kaotuse hüviseid. Eraldise hindamisel on aluseks võetud hüviseid saavate isikute arv, väljamaksete eeldatav periood ja hüvitise suurus (Lisa 8).

Puhkusetasu võlg on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil, see tähendab siis, kui töötajal tekib nõudeõigus. Väljateenitud puhkusetasu või selle muutus on koondkasumiaruandes kajastatud kuluna ning bilansis arvele võetud lühiajalise kohustisena.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aruande lisades (Lisa 16) tingimuslike kohustustena ning neid ei kajastata Kontsernis. Lisades ei avalikustata selliseid tingimuslikke kohustusi, mille realiseerumine on äärmiselt ebatõenäoline.

1.14 Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Varade ja kohustiste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnesid raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

1.15 Tuletisinstrumendid

Õiglase väärtuse määramisel on aluseks tuletisinstrumendi noteeringud bilansipäeval. Positiivse turuväärtusega tuletisinstrumendid kajastatakse nõudena ja negatiivse turuväärtusega tuletisinstrumendid kohustisena.

Lisa 1 järg**1.16 Rahavoogude aruande koostamise põhimõtted**

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud aruandeaasta kasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustiste saldode muutused. Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

1.17 Konsolideerimispõhimõtted, tütarettevõtete kajastamine

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Kõik tütarettevõtted on Kontserni aastaaruandes konsolideeritud. Konsolideeritud finantsaruandes on rida-realt konsolideeritud tütarettevõtete finantsnäitajad. Kontserni kuuluvate ettevõtete omavaheliste tehingute tulemusena tekkinud saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud aastaaruandes elimineeritud. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestuspõhimõtted on kooskõlas Kontserni arvestuspõhimõtetega.

1.18 Müügi- tagasirenditehingud

Müügi- tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale.

Ettevõttes kajastatakse müügi- tagasirendi tehingutes tagasirent finantseerimistehinguna, kui ei toimu varade müüki IFRS 15 mõistes. Müüdud vara kajastatakse ettevõtte finantsseisundi aruandes ning saadud raha kajastatakse rendikohustisena. Pärast rendiperioodi algust kajastab rentnik koondkasumiaruandes rendikohustise intressi.

1.19 Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

Lisa 2 Finantsriskide juhtimine**2.1 Finantsriskide tegurid**

Oma igapäevases tegevuses puutub Kontsern kokku erinevate finantsriskidega, mille juhtimine on osa Kontserni äritegevusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk, tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni üldine riskijuhtimise programm koondab tähelepanu finantsturgude ettearvamatusetele ja püüab leevendada selle võimalikke negatiivseid mõjusid Kontserni finantstulemustele. Üldvastutus Kontserni riskide juhtimise raamistiku kujundamisel ja järelevalvel on juhatusel.

Lisa 2 järg**2.2 Tururiskid****Intressimäära risk**

Kontserni intressimäära risk tuleneb rahastamise ja rahavoogude juhtimise alasest tegevusest. Intressimäära risk on võimalus, et intressimäärade muutuse tõttu kõiguvad finantsinstrumentide õiglased väärtused või rahavood. Kontserni intressimäära risk tuleneb peamiselt ujuva intressimääraga lühiajalistest ja pikaajalistest kohustistest. Kontserni intressimäärade risk on eelkõige sõltuvuses Euribori (Euro Interbank Offered Rate) võimalikust muutusest. Intressimäära riski hindamisel kasutatakse tundlikkuse analüüsi.

Bilansipäeval oli Kontserni intressikandvate finantskohustiste intressimäärade struktuur järgmine.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Muutuva intressimääraga finantskohustused	66 986	85 111
Kokku	66 986	85 111

Kui bilansipäeval oleks muutuva intressimääraga finantskohustiste intressimäärades toimunud 100 baaspunkti suurune muutus, oleks kasum (või kahjum) ja omakapital kasvanud (või kahanenud) alljärgnevalt (eeldusel, et ülejäänud muutujad on konstantsed ning Kontsernil puuduvad riskimaandamisinstrumendid).

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
100 baaspunkti suurune tõus	-616	-851
100 baaspunkti suurune langus	616	851

Intressimäära riskihalduse eesmärgiks on vähendada intressikulusid, kuid samas hoida tulevaste intressimaksete volatiilsust vastuvõetavates piirides.

Valuutakursi risk

Valuutarisk tuleneb riskist, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse enamus lepingutest eurodes ja võimalikel juhtudel tasakaalustatakse välisvaluuta laekumised ja väljamaksed.

Kontsern on eelkõige avatud Šveitsi frangi, USA dollari ja Venemaa rubla valuutakursi muutustele.

Lisa 2 järg

Järgnevas tabelis on esitatud Kontserni avatud valuutapositsioonid bilansipäeval:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021			31.12.2020		
	CHF	USD	RUB	CHF	USD	RUB
Nõuded	22	0	0	17	0	310
Kohustised	-116	63	1	-195	-188	-312
Netopositsioonid	-94	63	1	-178	-188	-2

2.3 Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju, mis tekib juhul, kui tehingupartner ei suuda täita oma lepingulisi kohustisi. Krediidiriski peamiseks allikaks on raha ja raha lähendid, muud nõuded, nõuded klientide vastu, positiivse väärtusega tuletisinstrumendid.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa oli bilansipäeval järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Raha ja raha lähendid**		16 056	8 940
Nõuded*	5	5 169	4 623
Kokku		21 225	13 563

*ei sisalda maksude ettemakseid, tulevaste perioodide kulusid.

**Lähtuvalt sõlmitud lepingutest on Kontserni tütarettevõttel piirangud sularahajääkidele 500 tuhande euro ulatuses.

Seisuga 31.12.2021 oli Kontserni krediidirisk 21 225 tuhat eurot (31.12.2020: 13 563 tuhat eurot).

Klientidega seotud nõuete maksimaalne avatus krediidiriskile oli bilansipäeval maksetähtaegade lõikes järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
saabumata	4 445	3 788
ületanud 1 - 30 päeva	107	195
ületanud 31 - 180 päeva	284	194
ületanud 181 - 365 päeva	254	29
ületanud rohkem kui 1 aasta	79	417
Kokku (Lisa 5)	5 169	4 623

Klientidega seotud krediidiriskide vähendamiseks järgitakse kontsernis põhimõtteid, mis tagavad teenuste ja toodete müügi neile klientidele, kelle usaldusväärsus on varasema käitumisega tõestatud. Klientide puhul, kellega ei ole sõlmitud lepingut või kelle maksevõimes on põhjust kahelda, kasutatakse avansiliste ettemaksete nõuet. Lisaks kasutatakse renditeenuste osas krediidiriski maandamiseks tagatist raha ja ettemaksu.

Lisa 2 järg

Enne suuremahuliste lepingute sõlmimist viiakse läbi kliendi taustauuring. Ülejäänud meetodid klientidega seotud krediidiriski juhtimises seisnevad igapäevases klientide maksekäitumise jälgimises ja vajalike meetmete operatiivses rakendamises.

Seisuga 31.12.2021 on krediidikahju ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest ebaoluline (2020: 595 tuhat eurot) 31.12.2021 seisuga üle tähtaja nõuded on seotud ühe partneriga, kellega toimuvad nõuete osas perioodilised tasaarveldamised Operail kontserni hankijavõlgnevuste vastu.

Kuigi raha ja rahalähendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediidikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 31. detsembri 2021 ja 31. detsembri 2020 seisuga. Juhtkonna hinnangul ei ole kontsernil raha ning ekvivalentide osas olulisi krediidiriske.

Kontserni lühiajalised finantsvarad on paigutatud Eestis tegutsevate pankade arvelduskontodele ja deposiitidesse. Kontsern võib paigutada finantsvarasid ka lühiajalistesse kommertsväärtpaberitesse, mille minimaalne krediidireiting on Baa1.

Lühiajaliste finantsvarade krediidikvaliteet reitingute lõikes*

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Aa2	0	209
Aa3	8 736	4 289
Baa1	7 320	4 442
Reitinguta	5 169	4 622
Kokku	21 225	13 562

* Moody's pikaajalise finantsstabiilsuse reiting

2.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, kui Kontsern ei ole võimeline oma finantskohustisi õigeaegselt täitma rahavoo puudujäägi tõttu. Kontserni põhimõtteks likviidsuse juhtimisel on see, et alati oleks tagatud piisavate likviidsete vahendite olemasolu kohustiste tähtaegseks täitmiseks ning Kontserni strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Lisa 2 järg

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud diskonteerimata finantskohustiste analüüs maksetähtaegade lõikes, sealhulgas hinnangulised tuleviku intressimaksed (intressikulud on prognoositud seisuga 31.12.2021 kehtinud intressimäärade alusel) seisuga 31.12.2021:

<i>tuhandetes eurodes</i>		31.12.2021				
	Lisa	Bilansiline maksumus	Lepingulised rahavood	Kuni 1 aasta	2 - 5 aastat	Üle 5 aasta
Võlakohustised	7	29 537	38 064	5 242	13 390	19 432
Rendikohustised	7	63 657	66 798	14 093	48 858	3 847
Võlad tarnijatele	9	10 737	10 737	10 737	0	0
Muud võlad*	9	1 367	1 367	1 367	0	0
Kokku		105 298	116 966	31 439	62 248	23 279

<i>tuhandetes eurodes</i>		31.12.2020				
	Lisa	Bilansiline maksumus	Lepingulised rahavood	Kuni 1 aasta	2 - 5 aastat	Üle 5 aasta
Võlakohustised	7	19 928	22 064	568	21 496	0
Rendikohustised	7	65 182	69 256	6 003	56 059	7 194
Võlad tarnijatele	9	6 177	6 177	6 177	0	0
Muud võlad*	9	1 262	1 262	1 262	0	0
Kokku		92 549	98 759	14 010	77 555	7 194

* ei sisalda maksuvõlgasid ega võlgu töövõtjatele

2.5 Kapitali juhtimine

Kontsern on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta teeb Eesti Vabariik (majandus- ja kommunikatsiooniministri isikus). Igal majandusaastal määratakse Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusega Kontserni poolt riigieelarvesse makstav dividendisumma.

Kontserni põhimõtteks kapitali juhtimisel on Kontserni jätkusuutlik areng, usaldusväärsuse säilitamine võlausaldajate ja turu silmis ning optimaalne kapitalistruktuur. Kontserni optimaalne omakapitali osakaal jääb vahemikku 40%-45%.

Lisa 2 järg

Kontserni omakapitali suhe:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Raha ja rahalähendid (miinus)	2,5	16 056	8 940
Võlakohustised	7	93 194	85 110
Netovõlg		77 138	76 170
Omakapital	6	68 246	75 459
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)		17 164	14 841
Varad kokku		176 320	171 022
Netovõlg/ärikasum enne kulumit		4,5	5,1
Omakapital/Varad		39%	44%

*Võlakohustised- raha ja rahalähendid

Kontserni omakapital on piisav võimaldamaks juhtkonnal ellu viia vajadusel täiendavaid investeeringuid ja laenuvahendite kaasamist.

2.6 Tegevusrisk

Kontserni vara ja vastutus on kindlustatud ootamatute kahjude vastu, kindlustusjuhtumist tingitud äritegevuse katkemise ja lisakulude vastu, samuti kolmandate isikute nõuete vastu Kontserni suhtes. Kindlustuskaitse alla kuuluvad veel näiteks: keskkonnakahjustused, kuritegevuse riskid, juhtkonna vastutusest tulenevad kahjud (juhatuse, nõukogu ja juhtivtöötajad) ning veeremi ja mootorsõidukite kindlustus mistahes õnnetuse, varguse ja vandalismi vastu.

2.7 Õiglane väärtus

Kontserni hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja -kohustiste õiglased väärtused oluliselt seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020. Kontserni aastaaruandes kajastatavatest bilansilisest maksumustest, finantseerimistingimused on sõlmitud lähiminevikus. Kuna valdav osa Kontserni pikaajalistest laenukohustistest on ujuva intressimääraga, mis muutub vastavalt muutustele rahaturu intressimäärades ning juhtkonna hinnangul pole laenumarginaal oluliselt muutunud, siis nende õiglane väärtus ei erine oluliselt bilansilisest väärtusest.

Raha ja rahalähendite, laekumata arvete, muude pikaajaliste nõuete, lühiajaliste võlakohustiste ja tarnijatele tasumata arvete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende finantsseisundi aruandes kajastatud väärtusest kuna nende realiseerumine toimub 12 kuu jooksul või nende kajastamine toimus bilansipäevale lähedasel ajavahemikul.

Lisa 2 järg

Õiglase väärtuse sisendite tasemete selgitused vastavalt IFRS 13-le:

- **Tase 1:** (korrigeerimata) noteeritud hinnad identsete varade või kohustiste aktiivsetel turgudel;
- **Tase 2:** muud sisendid kui 1. tasemes sisalduvad noteeritud hinnad ja mis on vara või kohustise osas jälgitavad kas otse (s.t hindadena) või kaudselt (s.t on tuletatud hindadest);
- **Tase 3:** vara või kohustise sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid).

Kõik finantsvarad ja -kohustised on õiglase väärtuse hierarhias tasemel 3.

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtuse aluseks on noteeritud turuhinnad aruandeperioodi lõpu seisuga. Turgu peetakse aktiivseks, kui noteeritud hinnad on lihtsalt ja regulaarselt kättesaadavad börsilt, vahendajalt, maaklerilt, tööstusharu grupilt, hindamisteenistusest või regulatiivselt organilt ja need kujutavad tegelike ja regulaarselt aset leidvate turutingimustel toimuvate tehingute hindu.

Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide õiglane väärtus määratakse hindamistehnikate abil. Instrument liigitatakse tasemele 2, kui kõik olulised sisendandmed, mis on vajalikud õiglase väärtuse määramiseks, on jälgitavad. Kui üks või mitu olulist sisendit ei baseeru jälgitavatel turuandmetel, liigitatakse instrument tasemele 3.

Lisa 3 Materiaalne, immateriaalne põhivara, kasutusõiguse varad

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar ja sisseseade	Lõpetamata ehitus	Immateriaalne põhivara	Kokku
31.12.2019						
Soetusmaksumus	8 952	86 120	791	5 219	225	101 307
Akumuleeritud kulum	-3 375	-66 775	-488	0	-49	-70 687
Jääkmaksumus	5 577	19 345	303	5 219	176	30 620
2020. aastal toimunud muutused						
Soetamine	0	631	22	34 668	253	35 574
Ümberklassifitseerimine lõpetamata ehitusest ja ettemaksetest	59	27 547	0	-27 606	0	0
Ümberklassifitseerimine kasutusõiguse alusel kasutatavaks varaks (kasutusvarad)	0	-4 223	0	0	0	-4 223
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	-6	-4 687	-67	0	0	-4 760
Kulum						
Kulum/väärtuse langus	-392	-2 603	-84	0	-35	-3 113
Müüdnud/mahakantud põhivara kulum soetusmaksumuses	2	4 680	67	0	0	4 749
Perioodi liikumine	-337	21 345	-62	7 062	218	28 227
31.12.2020						
Soetusmaksumus	9 005	105 388	746	12 281	478	127 898
Akumuleeritud kulum	-3 765	-64 697	-505	0	-84	-69 051
Jääkmaksumus	5 240	40 691	241	12 281	394	58 847
2021. aastal toimunud muutused						
Soetamine	0	0	0	18 761	138	18 899
Ümberklassifitseerimine lõpetamata ehitusest soetusmaksumuses	207	26 989	16	-27 212	0	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest soetusmaksumuses	4	476	7	10 522	0	11 009
Ümberklassifitseerimine kasutusõiguse varadest soetusmaksumuses	0	101	0	0	0	101
Ümberklassifitseerimine kasutusõiguse varadesse soetusmaksumuses	0	0	0	-3 088	0	-3 088
Müük ja mahakandmine soetusmaksumuses	-300	-3 022	-17	0	0	-3 339
Ümberklassifitseerimine varudeks soetusmaksumuses	0	-19 119	0	0	0	-19 119
Kulum						
Kulum	-273	-4 845	-90	0	-80	-5 288
Väärtuse langus	-2 493	-6 475	0	0	0	-8 968
Ümberklassifitseeritud kasutusõiguse varade kulum	0	-33	0	0	0	-33
Müüdnud ja mahakantud põhivara kulum	294	2 849	13	0	0	3 157
Ümberklassifitseeritud varude kulum	0	17 622	0	0	0	17 622
Perioodi liikumine	-2 561	14 544	-71	-1 018	58	10 953
31.12.2021						
Soetusmaksumus	8 916	110 814	752	11 263	616	132 362
Akumuleeritud kulum	-6 236	-55 579	-582	0	-164	-62 561
Jääkmaksumus	2 679	55 236	170	11 263	452	69 800

Lisa 3 järg

Põhivara parendusi kapitaliseeriti 2021. aastal 7 162 tuhat eurot (2020: 2 509 tuhat eurot), millest 15 tuhat eurot (2020: 13 tuhat eurot) lisandus gruppi Ehitised, 7 105 tuhat eurot (2020: 2 467 tuhat eurot) gruppi Masinad ja seadmed, 0 tuhat eurot (2020: 29 tuhat eurot) gruppi Muu inventar ja tööriistad ning 41 tuhat eurot gruppi Immateriaalne põhivara.

Kontsernil oli seisuga 31.12.2021 kasutuses täielikult amortiseerunud põhivarasid soetusmaksumuses 27 292 tuhat eurot (2020: 43 376 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2021 nagu ka 31.12.2020 Kontserni varasid panditud ei ole.

2021. aastal tasuti põhivarade eest ettemaksu 0 eurot (2020. aastal 3 923 tuhat eurot) ja ümber klassifitseeriti lõpetamata põhivaradesse 10 522 (2020. aastal 14 503 tuhat eurot). Põhivara ettemaksu jääk seisuga 31.12.2021 on 6 tuhat eurot (2020: 11 015 tuhat eurot).

Seoses indikatsioonidega (majandustulemused jäänud alla ootuste) vara väärtuses Operail Finland Oy-s ja Operail Repairs OÜ-s koostas juhtkond vara kaetava väärtuse testid, mille tulemusena hinnati alla põhivarasid 8 968 tuhande euro väärtuses (2020: 102 tuhat eurot). 2021. aastal teostati põhivara allahindlusi Operail Finland Oy-s 6 214 tuhat eurot, Operail Repairs OÜ-s 2 335 tuhat eurot ja AS-s Operail 418 tuhat eurot, täpsem info esitatud allpool.

Operail Finland Oy põhivarade allahindlus

Varade allahindluse vajaduse mõõtmiseks on kontserni juhatus leidnud varade kasutusväärtuse diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Olulisemad eeldused on fikseeritud bilansipäeva 31.12.2021 teadmiste alusel ja ei võta arvesse pärast bilansipäeva toimunud sündmuste, sh Ukraina-Venemaa sõjalise konflikti mõjusid. Prognoosides on kasutatud eelarvestatud kaubaveomahtu 2022. ja 2023. aastal vastavalt veomahu prognoosile arvestades olemasolevate vedurite ressursi. Detailne prognoos on koostatud kuni 2027. aastani, pärast mida on arvestatud kasvumääraga 1,8%, mis on antud sektori hinnanguline kasvumäär kuni olemasolevate vedurite kasuliku eluea lõpuni. Kütuse hind on 2022 - 2023. aastal prognoositud futuuride alusel (31.12.2021 seisuga) ning järgnevatel aastatel on eeldatud kasvu vastavalt inflatsioonimääradele. Infratasu ning piiriületamise kulude kasvu osas on lähtutud inflatsioonimäärast.

Kaubamahu eelduse 1% muutus mõjutab kasutusväärtust 872 tuhat eurot. Muutuvkulu (kütus, infratasu) eelduse 1% muutus mõjutab kasutusväärtust 933 tuhat eurot.

Diskontomäär 10,17% arvestab lisaks ettevõtte tegevusalale ning geograafilisele asukohale (regioonile) ka prognoosiriski, Venemaaga seotud riske ning ettevõtte suuruse riski. Diskontomäära suurenemine 1 protsendipunkti võrra vähendab kasutusväärtust 3 479 tuhat eurot.

Operail Repairs OÜ põhivara allahindlus

Kaetav väärtus on leitud kontserni juhatuse poolt kasutusväärtuse teel võttes arvesse prognoositud rahavoogusid ning varade õiglast väärtust.

Kuna pikem tulevikuvaade on bilansipäeva seisuga ebakindel, siis finantsprognoos on koostatud kuni järelejäänud vedurite ehitamise lõpuni 2022. aastal. Kasutusväärtus on eelkõige sensitiivne varade turuväärtuse suhtes. 1% muutus varade turuhinnas mõjutab kasutusväärtust 152 tuhat eurot. Kuna prognoosiperiood on lühike, siis eeldatav kapitali hind ei avalda erilist mõju kasutusväärtusele. Diskonteerimiseks on kasutatud kapitali hinda 13,68%, mis arvestab ettevõtte kapitalistruktuuri (võörkapitali osakaal 0) ning sisaldab prognoosiriski.

Operail AS

Allahindluse vajadus tuvastati üksnes seoses kasutuseta jäänud Ülemiste pesula varadega, mis hinnati kontserni juhatuse poolt täies ulatuses alla. Teiste põhivarade väärtuse languse osas indikatsioone ei esinenud.

Kaetava väärtuse testi metoodikat on kirjeldatud lisades 1 ja 2.

Lisa 3 järg

Kasutusõiguse varad

<i>tuhandetes eurodes</i>	Maa, ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Kokku
31.12.2019			
Soetusmaksumus	672	88 134	88 806
Akumuleeritud kulum	-165	-12 347	-12 512
Jääkmaksumus (lisa 15)	507	75 787	76 294
Materiaalsest põhivarast ümberklassifitseerimine	0	4 223	4 224
Lisandunud kasutusõiguse varad	73	5 188	5 261
Arvestatud kulum	-167	-5 021	-5 188
Maha kantud kasutusõiguse varad	0	-36	-37
31.12.2020			
Soetusmaksumus	745	97 546	98 291
Akumuleeritud kulum	-332	-17 404	-17 736
Jääkmaksumus (lisa 15)	413	80 142	80 555
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks soetusmaksumuses	0	-101	-101
Mahakandmised soetusmaksumuses	-2	-222	-224
Lisandunud kasutusõiguse varad soetusmaksumuses	0	224	224
Ümberklassifitseerimine lõpetamata põhivarast soetusmaksumuses	0	3 088	3 088
Arvestatud kulum	-178	-5 233	-5 412
Ümberklassifitseerimised materiaalseks põhivaraks kulumis	0	33	33
Mahakandmised kulumis	0	66	66
31.12.2021			
Soetusmaksumus	743	100 535	101 278
Akumuleeritud kulum	-511	-22 538	-23 049
Jääkmaksumus (lisa 15)	233	77 996	78 229

Lisa 4 Varud

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Lõpetamata toodang	0	112
Veeremi varuosad	4 178	4 422
Kütus ja määrdeained	695	443
Muud varud	598	705
Varud kokku	5 471	5 682

Aruandeaastal kanti varusid maha 54 tuhat eurot (2020: 22 tuhat eurot) ja hinnati alla 0 eurot (2020: 36 tuhat eurot). Varasemate perioodide allahindlusi aruande- ega võrdlusperioodil tühistatud ei ole.

Lisa 5 Nõuded ja ettemaksed

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ostjate vastu	2	4 677	4 501
Muud lühiajalised nõuded		492	122
Maksude ettemaksed		734	151
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		855	1 209
Muud nõuded kokku		2 081	1 482
Nõuded ja ettemaksed kokku		6 758	5 983

Lisa 6 Omakapital
6.1 Aktsiakapital

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Aktsiakapital	24 476	24 476
Aktsiate arv (tk)	24 476 466	24 476 466
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1
Dividendid (eurodes)	2 205 000	9 500 000

Iga aktsia annab tema omanikule õiguse osaleda Kontserni aktsionäride üldkoosolekul ning annab võrdselt ühe hääle otsuste tegemisel. Kõik aktsiad on lihtaktsiad ja nende eest on rahaliselt tasutud. Kõigil aktsiatel on võrdsed õigused kasumi jaotamisel ning likvideerimis-jaotisele Kontserni võimaliku likvideerimise korral.

Ainuaktsionäri otsusega suurendati 10.08.2020.a aktsiakapitali 21 920 tuhande euro võrra ja rahaline sissemaks tehti 14.08.2020. Kontserni põhikirjas fikseeritud maksimaalne lubatud lihtaktsiate arv on 24 476 466 ja maksimaalne aktsiakapital 24 476 tuhat eurot.

Lisa 7 Võla- ja rendikohustised
Võlakohustised seisuga 31.12.2021

<i>tuhandetes eurodes</i>	Saldo 31.12.2021	Sh. tähtajaga üle 5a	Sh. tähtajaga 2- 5a	Sh. tähtajaga kuni 1a	Makse- tähtaeg	Alus- valuuta	Intressi- määr
Rendikohustised	63 657	6 676	43 805	13 176	2021- 2026	EUR	2,37%
Pikaajalised laenud krediidasutustelt	29 537	0	27 500	2 037	2024	EUR	2,85%
Kokku võlakohustised	93 194	6 676	71 304	15 213			

<i>tuhandetes eurodes</i>	Saldo 31.12.2020	Sh. tähtajaga üle 5a	Sh. tähtajaga 2- 5a	Sh. tähtajaga kuni 1a	Makse- tähtaeg	Alus- valuuta	Intressi- määr
Rendikohustised	65 182	7 113	53 402	4 668	2020- 2029	EUR	2,24%
Pikaajalised laenud krediidasutustelt	19 928	0	19 928	0	2024	EUR	2,85%
Kokku võlakohustised	85 110	7 113	73 330	4 668			

Rendikohustiste intressidele lisandub 1, 3, 6 või 12 kuu Euribor.

Kontsernil on võimalik arvelduskrediiti maksimaalselt kasutada kuni 3 000 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2021 ja 31.12.2020 ei ole arvelduskrediidi limiiti kasutatud. Lisaks saab kontsern võtta pikaajalisi laene krediidasutustelt kuni 30 555 tuhande euro ulatuses. Vaata täiendavat informatsiooni rendi- ja võlakohustiste osas lisades 2.2, 2.4, 2.5 ja 15, 16.

2021. aastal kajastati koondkasumiaruandes rendilepingute intressikulu 1 340 tuhat eurot (2020: 1 394 tuhat eurot, lisa 13, 15) ja muude laenukohustiste intressikulu 753 tuhat eurot (2020: 146 tuhat eurot).

<i>tuhandetes eurodes</i>	Raha ja rahalähendid	Arveldus- krediit	Võlakohus- tused	Rendikohus- tused	Kokku
Netovõlg 31.12.2019	4 574	-7 389	-8 204	-61 755	-72 773
Rahavood	4 366	7 389	0	4 389	16 144
Lisandumised	0	0	-11 724	-7 817	-19 541
Netovõlg 31.12.2020	8 940	0	-19 928	-65 183	-76 170
Rahavood	7 107	0	1 018	4 721	12 846
Lisandumised	0	0	-10 627	-3 195	-13 823
Valutakursside muutuste mõju	9	0	0	0	9
Netovõlg 31.12.2021	16 055	0	-29 537	-63 657	-77 138

Lisa 8 Eraldised

<i>tuhandetes eurodes</i>	Töövõime-kaotuse kahjuhüvitis
31.12.2019	730
Korrigeerimine	-87
Kasutamine	39
31.12.2020	682
Lühiajaline eraldis	38
Pikaajaline eraldis	645
Eraldis kokku	682
31.12.2020	682
Korrigeerimine	-127
Kasutamine	25
31.12.2021	580
Lühiajaline eraldis	31
Pikaajaline eraldis	548
Eraldis kokku	580

Kontsernis on moodustatud tööga seotud vigastuste hüvitamise eraldis töötajatele tööülesannete täitmisel saadud vigastuse või tervisekahjustuse hüvitise maksmiseks (lisa 1).

Eraldise suuruse määramisel on lähtutud keskmisest väljamakse perioodist, mis üldjuhul ulatub töötaja eluea lõpuni, ja hüvitise suurusest.

Väljamakse perioodi määramisel võeti aluseks Statistikaameti andmed prognoositava keskmise eluea kohta vastavalt vanusele. Kontsern korrigeeris töövõimekaotuse kahjuhüvitise eraldise arvestuspõhimõtteid ja muutis diskontomäära 0,4%’lt -0,18%’le mis on vastavuses pikaajaliste intressitasemetega.

Lisa 9 Võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Tarnijatele tasumata arved	2.4	10 488	6 103
Ostjate ettemaksed	2.4	249	74
Kokku	2.4	10 737	6 177
Maksuvõlad		443	48
Viitvõlad:			
-võlad töövõtjatele		1 447	1 967
-sotsiaalmaksu viitvõlad		307	316
-muud viitvõlad	2.4	1 367	1 262
Kokku		3 564	3 593
Kõik kokku		14 301	9 770

Tarnijatele tasumata arvete summa 10 737 tuhat eurot (31.12.2020: 6 177 tuhat eurot) sisaldab võlgnevust tarnijatele põhivara eest 6 583 tuhat eurot (31.12.2020: 2 312 tuhat eurot).

Muud viitvõlad summas 1 367 tuhat eurot (31.12.2020: 1 262 tuhat eurot) sisaldab klientide tagatisrahasid summas 1 177 tuhat eurot (31.12.20120: 1 130 tuhat eurot).

Lisa 10 Tulu kliendilepingutest ja muud äritulud
Tulu kliendilepingutest geograafiliste piirkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Müük Euroopa Liidu riikidele kokku	69 480	60 644
Eesti	53 471	50 129
Läti	1 644	1 645
Leedu	3 368	3 098
Soome	8 685	5 159
Saksamaa	2 307	599
Muud riigid	4	14
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike kokku	1 760	1 934
Venemaa	79	218
Ukraina	1 595	1 646
Norra	85	70
Tulu kliendilepingutest kokku	71 239	62 578

Geograafiline asukoht näitab kliendi asukohta.

Tulu kliendilepingutest tegevusalade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Transporditeenused	47 306	39 995
Transpordi abitegevused	7 032	5 543
Rendi ja üürimisteenused (lisa 15)	15 875	16 090
Veeremi hooldus ja remont	801	523
Muud	225	428
Tulu kliendilepingutest kokku	71 239	62 578

Muud äritulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Kasum materiaalse põhivara müügist	489	1 100
Varude müük	22	568
Trahvid, viivised ja hüvitised	317	414
Vanametalli müük	870	189
Muud äritulud	40	269
Muud äritulud kokku	1 738	2 540

Lisa 11 Ärikulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2021	2020
Infrastruktuuri kasutamine		16 625	15 860
Kütus ja energia		9 123	6 374
Raudteeveoga seotud teenused		3 806	2 550
Kaubavagunite ja konteinerite kasutamine		1 792	1 022
Veeremi remont ja hooldus		1 439	1 664
Tooraine ja materjal		1 180	1 252
Muud		273	273
Kaubad, materjal ja teenused kokku		34 238	28 996
Konsultatsioonid ja juriidilised teenused		645	591
Mitmesugused bürookulud		621	616
Muud kulud		426	626
Töötajatega seotud kulud		538	479
Kindlustusteenus		396	321
Üür ja rent		340	339
Tööjõurent		220	40
Energia		202	102
Audiitor- ja raamatupidamisteenused		186	108
Transpordikulud		135	230
Turundus ja reklaam		139	238
Ebatõenäoliseks hinnatud (laekunud) nõuded		-271	667
Mitmesugused tegevuskulud kokku		3 577	4 357

Lisa 12 Tööjõukulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Põhipalk ja lisatasud	14 080	13 514
Sotsiaalmaksud	4 440	4 447
Tööjõukulude kapitaliseerimine	-627	-1 130
Tööjõukulud kokku	17 893	16 831
Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	578	685
Töötajate arv perioodi lõpul	588	578
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	594	628
Kontroll ja juhtorgani liikme lepingu alusel töötavad isikud	8	8
Töölepingu alusel töötavad isikud	580	620
Kokku	588	628

Lisa 13 Finantstulud ja -kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2021	2020
Intressitulud		17	3
Intressikulud rendilepingutelt	7,15	-1 340	-1 394
Muud intressikulud		-753	-146
Intressikulud kokku		-2 093	-1 540
Kasum/Kahjum valuutakursi muutustest		9	0
Finantstulud ja -kulud kokku		-2 067	-1 537

Lisa 14 Tulumaks

Konsolideeritud koondkasumiaruandes on kajastatud Soomes asuvate tütarettevõtete kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaks ja Eesti ettevõtete dividendide tulumaksukulu.

Kontserni kuuluvad Soome juriidilised isikud arvutavad maksustamisele kuuluvat tulu ja tulumaksu vastavalt Soome Vabariigi seadusandlusele. Soome Vabariigis maksustatakse kasum selle jaotamisel 20%lise tulumaksumääraga (2020: 20%).

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust Kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisel (va ajutised maksuerinevused Eesti tütarettevõtete dividendidest, vt ka Lisa 1.11) . Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel koondkasumiaruandes kuluna.

Tulumaksukulu	2021	2020
Dividendi tulumaksukulu kontsern	359	2 331
Soome tütarettevõtete kasumite suhtes rakendatav tulumaks	79	14
Kokku	438	2 345

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31.12.2021 on 26 124 tuhat eurot (2020: 33 470 tuhat eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis kaasneb kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel seisuga 31. detsember 2021 dividendidena, on 4 960 tuhat eurot (31.12.2020: 6 574 tuhat eurot). Netodividendidena saab Kontsern välja maksta 21 164 tuhat eurot (31.12.2020: 26 894 tuhat eurot).

Lisa 15 Rendilepingud

Kontsern kui rentnik

Kontsern rendib mitmesuguseid kontoriruumi, tsehhe, vedureid, seisuteid ja muid rajatise rendilepingutega, mille tingimused ja pikendamisklauslid on erinevad ning igal aastal arutatakse tingimused uuesti läbi. Kontserni juhtkond on tunnistanud need rendilepingud, välja arvatud peakontori rendilepingu ja sõidukite kasutusrendilepingud madala maksumusega rendilepinguteks.

Informatsioon rendikohustiste, intressimäärade ja perioodi intressikulu kohta on esitatud lisa 2, 7 ja kasutusõiguse varade kohta lisa 3.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Kasutusõigusega varad		
Ehitised	233	413
Transpordivahendid	77 996	80 142
Kokku	78 229	80 555
Rendikohustised		
Lühiajalised	13 176	4 668
Pikaajalised	50 481	60 514
Kokku	63 657	65 182

Kontserni konsolideeritud koondkasumiaruandes on kajastatud järgmised summad seoses rendilepingutega:

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	2021	2020
Intressikulu (kajastatud finantskulude all)	7, 13	1 340	1 394
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulu (kajastatud tegevuskulude all)		1 170	1 332
Ehitiste amortisatsioonikulu	3	179	167
Transpordivahendite amortisatsioonikulu	3	5 233	5 021
Rentidega seotud raha väljamaksed kokku		-4 721	-5 783

Kasutusrent – Kontsern kui rendileandja

Kontsern sai 2021. aastal tulu kasutusrendile antud varade rendist (veerem, ruumid, laoplatsid) 15 875 tuhat eurot (2020: 15 008 tuhat eurot, lisa 10).

Kasutusrenditulu mittekatkestatavatest rendilepingutest tulevastel perioodidel:

	31.12.2021	31.12.2020
1. aastal	13 651	14 263
2. - 5. aastal	8 877	15 594
üle 5 aasta	2 751	3 715
Kokku	25 279	33 572

Lisa 15 järg

Kontsernil on hulgaliselt kasutusrendi lepinguid, mida pikendatakse igal aastal, ja seega ei ületa lepingujärgsete kohustiste pikkus ühte aastat. Rendile antud varade hulgas on veerem, mille keskmine järelejäänud kasutusiga on 30 aastat.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
Rendile antud varad		
Soetusmaksumus	78 919	78 347
Akumuleeritud kulum	-23 251	-11 759
Jääkväärtus	55 668	66 589

Lisa 16 Tingimuslikud kohustused

Võimalikud kohtuvaidlustest tulenevad olulised kohustised:

Aktsiaselts Eesti Raudtee on esitanud nõude AS Operail vastu raudteeinfrastruktuuri kasutustasu tasumiseks vedurite reservsõitude eest varasematel liiklusgraafikuperioodidel summas 6 152 tuhat eurot, millele lisandub viivis seadusjärgses määras (hagi esitamise seisuga, so 12.11.2018, oli viivisenõue 244 tuhat eurot). Harju Maakohus tegi 20.11.2018 määruse, millega võttis hagi menetlusse. AS Operail esitas 11.12.2018 vastuse hagile ega tunnistanud nõuet paludes hagi täies ulatuses rahuldamata jätta. Lisaks taotleti aegumise kohaldamist ja vaheotsuse tegemist. Kui vaheotsusega tuvastatakse nõude aegumine, jääb hagi rahuldamata.

Lisaks sellele nn põhivaidlusele ootame lahendit TTJA poolt läbi viidavas haldusmenetluses, mille käigus peaks TTJA uuesti määrama raudteeinfrastruktuuri kasutustasu 11. detsembril 2016. a alanud liiklusgraafikuperioodiks. Riigikohtu 17.12.2020 otsusega haldusasjas nr 3-16-2653 leidis kohus, et kasutustasu arvestamise meetoodika oli vastuolus EL õigusega, jättis meetoodika osaliselt kohaldamata ning tühistas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi TTJA) otsuse 2016/2017 liiklusgraafikuperioodi kohta.

Kontsern ei ole antud nõude osas kajastanud eraldist, kuna juhatus ei pea kohustuse realiseerumist tõenäoliseks.

Lisaks on käimas mitmed muud vaidlused, kus Operail on nii hageja kui kostja rollis, kuid nende vaidluste mõju eraldiseisvana ei ületa 262 tuhat eurot, mistõttu ei pea Kontsern oluliseks nende vaidluste detailse kirjelduse esitamist.

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustised:

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud Kontserni ja tütaretevõtete osas maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli perioodil 01.01.-31.12.2021. Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontserni ettevõtetele olulise täiendava summa.

Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega

Kontserni tehinguteks seotud osapooltega on tehingud aktsionäri, nõukogu ja juhatuse liikmetega ning töötajate ja nende lähikondsetega, samuti ettevõtte, mille üle omavad eelpoolmainitud isikud kontrolli või olulist mõju. AS Operail aktsionär on Eesti Vabariik.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021		31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Eesti Vabariigi Valitsusega seotud äriühingud	145	1 643	797	1 392
Kokku	145	1 643	797	1 392

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021		2020	
	Müügid	Ostud	Müügid	Ostud
Eesti Vabariigi Valitsusega seotud äriühingud	2 479	19 197	2 264	17 858
Tegev- ja kõrgema juhtkonnaga seotud äriühingud	0	4	0	8
Kokku	2 479	19 687	2 264	17 935

Seotud osapooltega tehtud ostu- ja müügitehingud aastatel 2021 ja 2020 sisaldavad teenuste oste, millest enamiku moodustab infrastruktuuritasu AS-le Eesti Raudtee ja teenuste müüki. Tehingutes seotud osapooltega on kasutatud turuhindasid ja nõuete osas ei ole moodustatud allahindlusi.

Tegev- ja kõrgema juhtkonnaga seotud äriühingutega võetud kapitalirentide saldo seisuga 31.12.2021 on 8 412 tuhat eurot ning aruandeperioodil on teostatud tagasimakseid kokku 486 tuhat eurot.

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud	440	363
Kokku	440	363

Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

Lisa 18 Lisainformatsioon emaettevõtja kohta
Finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	31.12.2020
VARAD		
Põhivara		
Ettemaksed põhivarade eest	6	1 088
Materiaalne põhivara	31 211	29 722
Kasutusõiguse varad	670	33 073
Immateriaalne põhivara	391	386
Pikaajalised finantsinvesteeringud	50 661	1 280
Pikaajalised väljaantud laenud	0	29 183
Põhivara kokku	82 939	94 733
Käibevara		
Varud	2 783	4 910
Nõuded ostjate vastu	1 853	6 943
Muud nõuded	2 520	1 353
Raha ja rahalähendid	3 942	4 746
Käibevara kokku	11 098	17 952
VARAD KOKKU	94 037	112 686
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		
Omakapital		
Aktsiakapital	24 476	24 476
Ülekurss	17 256	17 256
Kohustuslik reservkapital	389	256
Muud reservid	1	1
Jaotamata kasum	25 954	32 308
Omakapital kokku	68 076	74 297
Pikaajalised kohustised		
Rendikohustised	14 178	28 764
Eraldised	548	645
Pikaajalised kohustised kokku	14 726	29 409
Lühiajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustised	7 643	6 443
Rendikohustised	3 561	2 500
Eraldised	31	38
Lühiajalised kohustised kokku	11 235	8 980
KOHUSTISED KOKKU	25 961	38 389
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU	94 037	112 686

Lisa 18 järg
Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
ÄRITULUD		
Tulu kliendilepingutest	54 750	54 138
Muud äritulud	1 257	2 495
Äritulud kokku	56 007	56 633
ÄRIKULUD		
Kaubad, materjal ja teenused	30 133	27 163
Mitmesugused tegevuskulud	2 517	4 198
Tööjõukulud	14 411	16 084
Põhivara kulum ja väärtuse langus	4 377	5 013
Muud ärikulud	97	90
Ärikulud kokku	51 535	52 548
ÄRIKASUM/-KAHJUM	4 472	4 085
Kasum/kahjum tütarettevõtjatest	-10 428	0
Finantstulud ja -kulud	2 300	2 943
KASUM/-KAHJUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-3 657	7 028
Tulumaks	359	2 331
ARUANDEAASTA KASUM/-KAHJUM	-4 016	4 697
ARUANDEAASTA KOONDKASUM/-KAHJUM KOKKU	-4 016	4 697

Lisa 18 järg
Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisa	Aktsia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2019	6	2 556	17 256	256	1	37 111	57 180
Aruandeperioodi kasum		0	0	0	0	4 697	4 697
Aktsiakapital		21 920	0	0	0	0	21 920
Makstud dividendid		0	0	0	0	-9 500	-9 500
Saldo seisuga 31.12.2020	6	24 476	17 256	256	1	32 308	74 297
Aruandeperioodi kasum		0	0	0	0	-4 016	-4 016
Kohustuslik reservkapital		0	0	133	0	-133	0
Makstud dividendid		0	0	0	0	-2 205	-2 205
Saldo seisuga 31.12.2021	6	24 476	17 256	389	1	25 954	68 076

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital on seisuga 31. detsember järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	68 076	74 296
Tütarettevõtete bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis	-50 661	-1 280
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	52 103	6 243
Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital	69 519	79 259

Lisa 18 järg
Rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2021	2020
Rahavood äritegevusest		
Aruandeaasta puhaskasum	-4 016	4 697
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	4 377	5 013
Finantstulu/-kulu ja kasum/kahjum tütarettevõttest	8 128	-2 943
Tulumaks	359	2 331
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-499	-1 096
Töövõime kaotuse hüvitiste reservi korrigeerimised	-102	-48
Muud korrigeerimised	-6 183	-74
Kokku korrigeerimised	6 080	3 183
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3 923	2 714
Varude muutus	2 127	-891
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-616	852
Laekunud intressid	0	1 372
Kokku rahavood äritegevusest	7 497	11 926
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud ettemaksed põhivara eest	0	-3 627
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-5 637	-8 189
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	671	1 102
Pikaajalised finantsinvesteeringud	-944	0
Antud laenud	-589	-3 111
Antud laenude tagasimaksed	0	845
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-6 499	-12 980
Rahavood finantseerimistegevusest		
Müük-tagasirendist saadud raha	3 144	4 725
Arvelduskrediidi tagasimaksed	0	-7 389
Rendilepingute põhiosamaksed	-2 084	-2 351
Omakapitali sissemaksed	0	21 920
Makstud dividendid	-2 205	-9 500
Makstud tulumaks	-359	-2 331
Makstud intressid	-294	-528
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 798	4 545
Kokku rahavood	-800	3 490
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	4 746	1 256
Raha ja rahalähendite muutus	-800	3 490
Valuutakursside muutuste mõju	-4	0
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	3 942	4 746

Lisa 19 Tütarettevõtted

Tütarettevõtte	Riik	Tegevusala	Osalus 31.12.2021	Osalus 31.12.2020
Operail Holding OÜ	Eesti	Peakontorite tegevus	100%	0%
Operail Leasing AS	Eesti	Raudteeveeremi rent	0%	100%
Operail Leasing Finland Oy	Soome	Raudteeveeremi rent	0%	100%
Operail Finland Oy	Soome	Raudteetranspordi korraldamine	0%	100%

Aruandeperioodil teostati Operaili kontsernis ümberkorraldusi, mille eesmärgiks oli kontserni ärisuunad juriidiliselt eraldada. Moodustati kaks uut firmat Operail Holding OÜ ja Operail Repairs OÜ.

Operail Holding OÜ omandas 100%-lise osaluse Operail Leasing AS-s, Operail Leasing Finland Oy-s ja Operail Finland Oy-s.

Lisaks kuulub Operail Repairs OÜ 100%-selt Operail Holding OÜ-le, mille tegevusvaldkonnaks on veeremi hooldus, remont ja moderniseerimine.

Lisa 20 Sündmused pärast bilansipäeva

24. veebruaril 2022. aastal alanud sõjategevus Ukrainas ja kehtestatud sanktsioonid avaldavad negatiivset mõju ettevõtte tuleviku väljavaadetele. Kuigi kontserni müügitulu konflikti piirkonna riikidele ei ole oluline (vt ka Lisa 10), avaldab turuolukorra muutus negatiivset mõju nii veomahtudele (suurem osa Operail kontserni veomahtudest on transiitveod Venemaalt) kui ka vagunite rendihindadele (Operail Leasingu vagunipargist oli aruande koostamise hetkel 15% seotud Ukrainaga) ja nõudlusele.

Kontserni juhatus monitoorib olukorda hoolega, et tagada kontserni varade säilimine. Selleks suunatakse vaguneid võimalusel Kesk-Aasiasse ning juhitakse vagunid kõrge riskiga piirkondadest eemale vältimaks võimalikke riske Kontsernile kuuluvate varade säilivusele ja eksisteerimisele. Ka tegeleb juhatus igapäevaselt tegevusmahtude säilitamisega maksimaalsel tasemel, otsides asendusi sanktsioneeritud veomahtudele. Samuti jälgib juhatus aktiivselt kontserni likviidsuspositsiooni (mh võttes arvesse, et kontserni lühiajalised kohustused ületasid 31. detsembri 2021 seisuga käibevarasid 1 260 tuhande euroga), mis sõjategevusest tingitud klientide maksekäitumise potentsiaalse halvenemise ning mitmete 2022. aastal saabuvate rendi- ja võlakohustuste maksetähtaegade tõttu on olulised tagamaks kontserni poolne finantskohustuste tähtaegne tasumine. Käesoleva majandusaasta aruande kinnitamise hetkeks on refinantseerimisel 2022. aasta jooksul lõppevaid rendilepinguid summas 4 092 tuhat eurot, tagades kontserni toimimiseks vajaliku rahavoo.

2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet koostades on sündmuste puhul Ukraina territooriumil tegemist mittekorrigeeriva bilansipäevajärgse sündmusega, mis kontserni juhtkonna hinnangul ei mõjuta varade ja kohustuste väärtuse määramist seisuga 31. detsember 2021.

Lisa 20 järg

Kuigi kogu konsolideeritud majandusaasta aruande kinnitamise kuupäevaks teadaolev informatsioon on juhtkonna hinnangutes tegevuse jätkuvuse ja üldise likviidsuse osas arvesse võetud, põhjustab hetkeolukord Ukrainas (jätkuv sõjategevus ja pinged Euroopa Liidu, USA ja Venemaa vahel) kõrgendatud ebakindlust. Euroopa Liidu, USA ja teiste riikide poolt kehtestatud majanduslikud sanktsioonid Venemaa äritegevusele ja järk-järguline rakendatav vene nafta, naftatoodete, väetise ja muu kaubavahetuse embargo Euroopa Liidu poolt mõjutab negatiivselt nii üldist raudtee kaubaveo mahtu kui ka raudteeveeremi väljarentimise turgu ning edasisi väljavaateid ja tekitab uusi olulisi riske, mida bilansipäeval veel ei eksisteerinud. Olukord konflikti ümber on jätkuvalt arenemas, mistõttu võivad lisanduda tulevikus täiendavad sanktsioonid, piirangud ja olulised muutused raudteekaubaveo valdkonnas tegutsevate ettevõtete äritegevusele nii Venemaal, Valgevenes kui ka Ukrainas ning kaasa tuua tagajärgi üldisele majanduskeskkonnale (sh finantseerimisvõimaluste vähenemine jms). Majandusaasta aruande kinnitamise seisuga on eelkirjeldatud võimalike mõjude olemus ja ulatus teadmata. Nimetatud põhjusel puudub juhtkonnal võimalus piisava kindlusega ette näha ja hinnata erinevaid stsenaariume ja nende realiseerumise tõenäosust Kontserni edasisele tegevusele ja finantsvõimekusele.

Ülaltoodu puhul on tegemist olulise ebakindluse allikaga, mis võib seada Kontserni tegevuse jätkuvuse märkimisväärse kahtluse alla ning sellest tulenevalt ei pruugi äriüksus suuta oma varasid realiseerida ja kohustusi täita normaalse äritegevuse käigus. Juhtkond usub siiski kõikidele faktidele tuginedes, et kontserni tegevus on jätkuv, mistõttu on konsolideeritud majandusaasta aruanne koostatud tegevuse jätkuvuse seisukohalt.

Kahjumi katmise ettepanek

AS Operail juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku katta 2021. aasta puhaskahjum 5 008 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt:

Eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt	-5 008 tuhat eurot
---	--------------------

Jaotamata kasum pärast 2021. aasta puhaskahjumi katmist on 26 124 tuhat eurot.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raul Toomsalu
juhatuse esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Paul Priit Lukka
juhatuse liige

27.05.2022

Juhatuse liikmete allkirjad

AS Operaili 31.12.2021 lõppenud konsolideeritud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest ja kahjumi katmise ettepanekust.

Aktsiaseltsi juhatus on koostanud tegevusaruande, hea ühingujuhtimise tava aruande, raamatupidamise aastaaruande ja kasumi jaotamise ettepaneku.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raul Toomsalu
juhatuse esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Paul Priit Lukka
juhatuse liige

27.05.2022

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 27.05.2022

AS Operail (registrikood: 11575850) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PAUL PRIIT LUKKA	Juhatuse liige	27.05.2022
RAUL TOOMSALU	Juhatuse liige	27.05.2022

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Operail aktsionäridele

Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Operail ja selle tütarettevõtete (koos Kontserni) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikalaased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Tegevuse jätkuvusega seotud oluline ebakindlus

Juhime tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisale 20, kus kirjeldatakse sündmusi pärast bilansikuupäeva, mis mõjutavad Kontserni ärikeskkonda ja tegevusi. Nagu on toodud lisas 20, viitavad sündmused koos muude lisas 20 toodud asjaoludega olulise ebakindluse eksisteerimisele Kontserni tegevuse jätkuvuse osas. Nimetatud asjaolu rõhutamine ei kujuta endast märkust meie arvamuse osas.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet ja Hea Ühingujuhtimise Tava aruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka auditortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Kontsernist ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes ja muus informatsioonis, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelinimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiiviidud audit garantii, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande akusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduuri sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Lauri Past

Vandeaudiitor, litsents nr 567

Janno Hermanson

Vandeaudiitor, litsents nr 570

AS PricewaterhouseCoopers

Tegevusluba nr 6

Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn

27. mai 2022

Tallinn, Eesti

Audiitorite digitaalallkirjad

AS Operail (registrikood: 11575850) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LAURI PAST	Vandeaudiitor	27.05.2022
JANNO HERMANSON	Vandeaudiitor	27.05.2022

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kauba raudteevedu	49201	47306000	64.82%	Jah
Raudteeveeremi rentimine	77391	15875000	21.75%	Ei
Veoste ekspedeerimine	52291	7032000	9.64%	Ei
Muude transpordivahendite remont ja hooldus	33171	801000	1.10%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6157600
E-posti aadress	info@operail.com
Veebilehe aadress	www.operail.com